

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Бр. 01-578/18

26.05. 2023 год.

СКОПЈЕ

Согласно член 9 алинеја 6 од Законот за судски буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и 145/10), Судскиот буџетски совет на 201 та седница одржана на 22.05.2023 година донесе

**ИЗВЕШТАЈ
ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА
СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2022 ГОДИНА**

1. РЕЗИМЕ

Согласно член 9 алинеја 6 и член 18 од Законот за судски буџет (Службен весник на РМ 60/2003, 37/06, 103/08 и 145/10), Судскиот буџетски совет (СБС) изготвува Годишен извештај за извршувањето на судскиот буџет (Извештај) и го доставува до Министерството за финансии, Владата на Република Северна Македонија и Собранието на Република Северна Македонија.

Извештајот содржи податоци за реализацијата на судскиот буџет во 2022 година за раздел 29010-Судска власт и по единки корисници на судската власт, податоци за работата на СБС во текот на годината, како и за целите и предизвиците во наредниот период.

Извештајот е изработен врз основа на Стратешкиот план на судската власт за периодот 2022-2024 година, Програмата за работа на СБС за 2022 година, конечната годишна распределба на буџетот на судската власт за 2022 година, поединечните извештаи на единките корисници за нивната работа и за реализацијата на нивните буџети.

Буџетот на судската власт за 2022 година за раздел 29010-Судска власт е реализиран со 96,98 % од одобрениот буџет, со што е остварена една од основните цели на СБС за висок процент на реализација, а неизмирените обврски на судската власт направени во текот на 2022 година се сведени на минимум. Во Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2022 година беа предвидени 80 вработувања на неопределено време и 111 унапредувања.

Во 2022 година со Буџетот беа обезбедени потребните средства за набавка на нови сервери за Судски совет на РСМ и за сите судови, за продолжување на групната јавна набавка на сервери, што Врховниот суд на РСМ ја започна во 2021 година. Со оваа набавка се овозможија услови за непречено функционирање на АКМИС системот со сите надградби. Исто така, во 2022 година беа обезбедени средства за набавка на компјутерска опрема за Судскиот совет на РСМ и за сите судови. Двете набавки се дел од Планот на активности за дигитализација на судската власт донесен од Советот за ИКТ.

Во 2022 година беа завршени активностите за реновирање и опремување на новите простории за Управниот суд, кој што се пресели во новата зграда, со што се обезбедија просторни услови соодветни на новите законски надлежности на Управниот суд.

2. ВОВЕД

Судскиот буџетски совет (СБС) согласно Законот за судски буџет е надлежен за планирањето на потребните средства за функционирање на судската власт и извршување на судскиот буџет. Со судскиот буџет се финансираат судовите, Судскиот совет на РСМ и Академијата за судии и јавни обвинители (во натамошниот текст: единки корисници).

Согласно Законот за судови судската власт ја остваруваат судовите како самостојни и независни органи. Судовите своето работење го темелат на Уставот, законите и меѓународните договори кои се дел од правниот поредок на РСМ.

Уставот на Република Македонија од 1991 година, начелото на поделба на власти го смета за основа на политичкото и правното уредување на државата и се очекува секоја од трите власти да ги обавуваат своите функции во рамките на надлежностите независно една од друга, но со меѓусебна соработка, комуникација и координација. Концептот на поделба на власти заснован врз принципот на владеење на правото и независноста на судството единствено ќе се обезбеди преку обезбедување соодветни материјални, финансиски и технички предуслови за нормално извршување на функциите.

Независноста и самостојноста при функционирањето на судската власт во голема мера зависи од исполнувањето на два меѓународно прифатени стандарди и практики:

- За судската власт е потребно да се обезбедат перманентни и стабилни финансиски средства и
- Подготвоката, утврдувањето и усвојувањето на буџетот за судската власт е потребно да се спроведе на тој начин што ќе овозможи активна улога на самата судска власт од една страна, и од друга страна ќе се спречи влијанието врз судството од страна на државните органи кои учествуваат во процесот на утврдувањето и распределбата на финансиските средства за судската власт.

Исклучително значаен придонес кон процесот на финансиско осамостојување на судската власт е донесувањето на Законот за судски буџет во 2003 година, со кој средствата за финансирање на судската власт се изразени како посебен дел од Буџетот на РСМ, а потоа Измената на Законот за судски буџет од 2010 година, со која се предвидува определување на судскиот буџет како процент од Бруто домашниот производ. За жал, оваа одредба од Законот иако претставува законско заокружување на независноста на судската власт, сè уште не е имплементирана.

ВИЗИЈА на судската власт на РСМ

Независно, непристрасно, професионално, стручно, ефикасно, ефективно, отчетно и транспарентно судство, засновано на општотиприфатените стандарди за владеење на правото, кое ја има довербата на граѓаните.

МИСИЈА на судската власт на РСМ

Судството во Република Северна Македонија ја обезбедува и гарантира заштитата на човековите права и слободи, преку правично судење со доследна примена на Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори.

3. СТАТУС, РАКОВОДСТВО, НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Согласно Законот за судски буџет („Службен весник на РМ“ бр. 60/03, 37/06, 103/08 и 145/10), судскиот буџет е дел од Буџетот на Република Македонија, издвоен како посебен дел означен со Судска власт. За вршење на работите во врска со судскиот буџет е задолжен Судскиот буџетски совет, кој е составен од претседател и 10 членови.

СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Претседател на Судски буџетски совет
(Претседател на Судски совет на Република Северна Македонија)

Членови на Судски буџетски совет:

Министер за праќа

Претседател на Врховен суд на РСМ

Претседател на Управен суд

Претседател на Апелационен суд Скопје

Претседател на Апелационен суд Штип

Претседател на Апелационен суд Битола

Претседател на Апелационен суд Гостивар

Претседател на Основен суд Струмица (од 03.12.2021 г.)

Претседател на Основен суд Ресен (од 03.12.2021 г.)

Директор на Академијата за обука на судии и јавни обвинители

Стручна служба на Судски буџетски совет:

Државен советник за судски буџет

Раководител на Одделение за правни прашања

Раководител на Одделение за инвестигации

Раководител на Одделение за ИКТ

Соработник-економист

Соработник-правник

Помлад соработник-правник

Самостоярен референт-сметководител

Виш референт-архивар

Структура на Судскиот буџетски совет 2022 година¹

Судскиот буџетски совет, покрај тоа што е одговорен за планирање и извршување на годишниот буџет за цела судска власт, ги има и следниве надлежности:

- ги утврдува критериумите и методологијата за изготвување на судскиот буџет;
- врши распределба на средствата од судскиот буџет на судовите и презема мерки за навремено извршување на судскиот буџет;
- одобрува средства за нови вработувања во судовите во рамките на утврдениот судски буџет за маса на исплата на плати;
- го назначува внатрешниот ревизор;

¹ Во работата на Судскиот буџетски совет учествуваат и претставници од Министерството за финансии, но без право на одлучување.

- го донесува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти;
- го изготвува годишниот извештај за извршувањето на судскиот буџет;
- врши пренамена на намената на средствата определени во делот „Судска власт“ и го овластува Претседателот на СБС да врши пренамена на средствата определени во делот судска власт до определен износ;
- спроведување на постапки за групни јавни набавки за единките корисници;
- врши други работи предвидени со закон.

Стручните и административните работи на Судскиот буџетски совет ги врши **Стручната служба** на Судскиот буџетски совет. Стручната служба, која е формирана како внатрешна организациона единица на Судскиот совет на Република Северна Македонија, ги врши следниве работи:

- ги извршува одлуките на Судскиот буџетски совет;
- ги разработува финансиските показатели поврзани со барањата на единките корисници и ги следи нивните материјални потреби;
- ги изготвува Деловникот за работа на Судскиот буџетски совет и другите внатрешни акти, како и критериумите и методологијата за подготвување на судскиот буџет и ги поднесува на Судскиот буџетски совет на усвојување и
- врши други работи доверени од Судскиот буџетски совет.

4. РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ ВО 2022 ГОДИНА

Стратешкиот план заедно со предлог буџетот за судската власт претставува интегрален дел од системот на планирање и буџетирање и ја презентира потребата од унапредување на условите за работа на судската власт заради постигнување на стратешките приоритети и цели: обезбедување и гарантирање на независноста на судството, зголемување на ефикасноста на судовите и јакнење на довербата на јавноста, обезбедување на со закон предвиденото ниво на судскиот буџет за непречено извршување на функциите на институциите на судската власт и континуирано унапредување на стручноста и вештините на судиите и судската администрација.

Остварувањето на стратешките цели подразбираше реализација на низа активности, за што беше потребно да се обезбедат соодветни финансиски средства, како и иницирање на измена на законите од областа на судството со кои се регулира работата и постапувањето на институциите од судската власт.

Судскиот буџетски совет ја нагласува загриженоста дека постојаното одбивање на буџет што е далеку под 0,8 % ја загрозува независноста на судството и може да претставува пречка во претстојните преговори за прием во ЕУ. Судскиот буџетски совет има доставено предлог на Закон за измена и дополнување на Законот за судски буџет за да се отстранат сериозните пречки што го попречуваат одобрувањето на буџетот во дефинираниот процент како и отстранување на потребата од согласност од Министерството за финансии и Министерството за информатичко општество и администрација во постапките за пополнување на испразнетите работни места во судството и при реализација на буџетот од сите аспекти. Измените и дополнувањата на Законот за судски буџет во делот со кој се регулира постапката за подготовкa на предлог буџетите на единките корисници на судската власт и Предлог буџетот на судската власт ќе се изработат во наредниот период, по донесувањето на новиот Закон за буџети со цел постигнување на усогласеност.

4.1. СЕДНИЦИ НА СУДСКИОТ БУЏЕТСКИ СОВЕТ

Судскиот буџетски совет работи на седници на кои се разгледуваат прашања поставени на дневен ред од претседателот на СБС, членовите на СБС или прашања инициирани од страна на единките корисници. Во текот на 2022 година СБС одржа 18 седници, на кои беа донесени одлуки во врска со распределбата на буџетот наменет за судската власт и неговото извршување. Исто така во континуитет се следеше реализацијата на судскиот буџет со цел донесување одлуки за пренамена на средствата заради обезбедување максимална реализација на буџетот.

Поважни одлуки донесени во текот на 2022 година:

	НАЗИВ НА ОДЛУКА	БРОЈ НА ОДЛУКИ
1.	Одлука за годишна распределба на средства	2
2.	Одлука за конечна годишна распределба на средства	2
3.	Одлука за измена и дополнителна распределба на средства	11

4.	Одлука за пренамена на средства	7
5.	Одлука за усвојување на годишна програма за капитални расходи	1
6.	Одлуки за измени на годишна програма за капитални расходи од Буџет-Судска власт	3
7.	Одлука за овластување на Претседателот на СБС да врши пренамена на средства	1
8.	Одлука за одобрување на средства на Врховниот суд за превентивно, постгаранциско одржување и адаптивно одржување на информатичко комуникациската технологија во судскиот систем на РСМ за 2022 година	1
9.	Одлука за усвојување на програма за работа на СБС	1
10.	Одлука за усвојување на извештајот за работа на СБС и реализација на Судскиот буџет за 2021 година	1
11.	Одлука за усвојување на извештајот за работа на СБС и реализација на Судскиот буџет заклучно со 31.07.2022 година	1
12.	Одлука за спроведување групни јавни набавки за 2022 година	1
13.	Одлука за склучување на договор со ЈП „Службен весник на РСМ“	1
14.	Одлука за усвојување на единствен годишен план за вработување за 2022 година по измените	1
15.	Одлука за обезбедување средства за исплата на додатоци од плата за месеците: јануари, февруари, март, април, мај, јуни, јули, август, септември, октомври, ноември и декември 2022 година	12
16.	Инструкции за подготовка на предлог буџетските барања на единките корисници на судската власт за 2023 година	1
17.	Програма за работа на Судски буџетски совет за 2022 година	1
18.	Одлука за формирање на работна група од редот на сметководителите за стандардизација на постапките од АБМС системот, давање предлози за подобрување на системот од секој аспект (технички, организациски, процедурален), за следење на измените на законите прописи и предлагање предлози за нивна имплементација, за анализирање на барањата за измени во апликацијата и сл.	1
19.	Информација за барањата од судовите за обезбедување на дополнителни средства за плаќање на фактури и набавка на електрична енергија	1

5. СУДСКИ СИСТЕМ И ОБЕМ НА РАБОТА

Структурата на судскиот систем е утврдена со Уставот на Република Северна Македонија и Законот за судовите.

На врвот на судскиот систем е Судскиот совет на РСМ. Судскиот совет е самостоен и независен орган на судството кој ја обезбедува и гарантира самостојноста и независноста на судската власт.

Врховниот суд на РСМ е највисок суд во Република Северна Македонија и го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите.

Основните судови судат предмети од граѓанската и кривичната област и истите се организирани како судови со основна и со проширена надлежност. Апелационите судови постапуваат во втор степен и тоа по жалби изјавени против одлуките на основните судови.

Управниот суд и Вишиот управен суд постапуваат по предмети од управната материја со надлежност на целата територија на РСМ.

Академијата за судии и јавни обвинители е јавна установа чија основна цел е да обезбеди компетентно, професионално, независно, непристрасно и ефикасно вршење на судиската и обвинителската функција преку селекција, организирање и спроведување на почетна обука на кандидатите за судии и обвинители во основните судови, односно основните обвинителства и постојано и стручно усовршување на судиите и обвинителите и судската администрација и обвинителските службеници.

Прегледот на судскиот систем на Република Северна Македонија ни овозможува да го согледаме бројот и видот на институции од судската власт кои се финансиирани со средствата од Буџетот на РСМ наменети за судска власт, а понатамошното разгледување на нивното работење и трошење ќе ни даде увид во извршувањето на судскиот буџет за 2022 година.

Во периодот од 1.01.2022 - 31.12.2022 година со работата на судовите опфатени се вкупно 700.020 предмети во работа, од кои во текот на годината биле решени 590.897 предмети.

рб	Суд	Нерешени предмети од претходната година	Примени предмети	Вкупно предмети во работа	Решени предмети	Нерешени предмети на крајот од годината	Разлика од нерешени предмети на почеток и крај на годината
1	Врховен суд на РСМ	956	5065	6021	5214	807	149
2	Виш управен суд	795	3873	4668	3896	772	342
3	Управен суд	5590	8388	13978	8730	5248	23
	ВКУПНО	731	17326	24667	17840	6827	514

1	АС Битола	701	5588	6289	5657	632	69
2	АС Гостивар	663	5324	5987	5046	941	-278
3	АС Скопје	6898	15519	22417	15573	6844	54
4	АС Штип	452	4628	5080	4273	807	-355
	ВКУПНО	8714	31059	39773	30549	9224	-510

АС БИТОЛА - Основни судови							
1	ОС Битола	4611	30669	35280	30169	5111	-500
2	ОС Крушево	320	2160	2480	2077	403	-83
3	ОС Охрид	4375	17541	21916	16363	5553	-1178
4	ОС Прилеп	3774	14379	18153	12775	5378	-1604
5	ОС Ресен	492	4464	4956	4470	486	6
6	ОС Струга	3597	17569	21166	16310	4856	-1259
	ВКУПНО	17169	86782	103951	82164	21787	-4618

АС ГОСТИВАР - Основни судови							
1	ОС Гостивар	7483	34786	42269	35435	6834	649
2	ОС Дебар	492	10843	11335	10925	410	82
3	ОС Кичево	2513	20371	22884	19526	3358	-845
4	ОС Тетово	2381	59827	62208	58604	3604	-1223
	ВКУПНО	12869	125827	138696	124490	14206	-1337

АС СКОПЈЕ - Основни судови							
1	ОС Велес	15194	46125	61319	43261	18058	- 2864
2	ОС Гевгелија	13064	112012	125076	109183	15893	-2829
3	ОС Кавадарци	2737	25443	28180	25555	2625	112

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2022

4	ОС Кратово	468	11968	12436	11969	467	1
5	ОС Крива Паланка	889	11966	12855	12211	644	245
6	ОС Куманово	231	2829	3060	2831	229	2
7	ОС Неготино	1031	5337	6368	5348	1020	11
8	Основен кривичен суд Скопје	3606	36575	40181	36680	3501	105
9	Основен граѓански суд Скопје	980	6779	7759	7097	662	318
	ВКУПНО	38200	259034	297234	254135	43099	-4899

АС ШТИП - Основни судови

1	ОС Берово	858	3270	4128	3458	670	188
2	ОС Виница	703	4183	4886	4335	551	152
3	ОС Делчево	1180	5343	6523	5012	1511	-331
4	ОС Кочани	2023	12438	14461	12170	2291	-268
5	ОС Радовиш	939	8839	9778	8452	1326	-387
6	ОС Св. Николе	923	5241	6164	5307	857	66
7	ОС Струмица	3186	19813	22999	20044	2955	231
8	ОС Штип	3233	23527	26760	22941	3819	-586
	ВКУПНО	13045	82654	95699	81719	13980	-935

Вкупно за судовите на цела територија на РСМ

	ВКУПНО	97338	602682	700020	590897	109123	-11785
--	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

ПРИЛИВ НА ПРЕДМЕТИ ВО СУДОВИТЕ ВО РСМ ВО 2022 ГОДИНА

6. РЕСУРСИ СО КОИ РАСПОЛАГА СУДСКАТА ВЛАСТ

6.1. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

6.1.1. КАДРОВСКА СОСТОЈБА ВО СУДСКАТА ВЛАСТ ВО 2022 ГОДИНА

Човечките ресурси се најважните ресурси со кои располага секоја судска власт, а овој факт најдобро се прикажува со високото процентуално учество на расходите за човечки ресурси, кои што изнесуваат приближно 75% во структурата на расходната страна на судскиот буџет.

Квалитетот, обемот и степенот на развој на човечките ресурси и нивниот потенцијал го условува функционирањето, независноста и ефикасноста на судската власт, како и степенот на доверба во судската власт во општеството. Носечкиот столб во обезбедувањето и заштитата на правдата, човековите права и слободи е судијата, па оттука обезбедувањето на соодветни услови од сите аспекти за непречено реализација на истата е дефинирано како приоритет на СБС.

Утврдувањето на бројот на потребни судиски места во судовите е во надлежност на Судскиот совет на РСМ, а Советот на судската служба дава согласност за актите за внатрешна организација и систематизација на судовите од аспект на судската служба, која ја сочинуваат судските службеници и лицата вработени во судовите кои вршат административно технички и помошни работи. За судската полиција, бројот на вработени по судови го определува министерот за правда. Бројот на вработените и нивната квалификациска структура, пред се, зависи од надлежностите и видот на соодветниот суд, но и од наследените историски состојби. За вработените во Судски совет на РСМ и Академијата за судии и јавни обвинители како административни вработени се применува Законот за административни службеници и Министерството за информатичко општество и администрација е надлежно за одобрување на актите за внатрешна организација и систематизација.

Согласно систематизацијата на судиски места донесена од Судскиот совет на РСМ на ниво на судска власт постои потреба од 639 судии. Со состојба од 31.12.2022 година пополнети се 409 судиски места, односно 64,00% (број на активни судии, без судиите на кои им мирува судиската функција по разни основи). Судовите во РСМ имаат систематизирано 4.751 работни места за судската служба од кои со состојба од 31.12.2022 година пополнетоста е 2.198 лица, односно 46,26 %.

Бројот на систематизирани работни места во Судски совет на РСМ и Академија за судии и јавни обвинители изнесува 101, а пополнети се 55 работни места (54,46 %).

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2022

Во однос на бројот на систематизирани работни места (Табела 1) треба да се напомене дека постои потреба од анализа на потребни видови работни места и бројот на извршители и оптимализација на истите преку следење на трендот на движење на бројот на предмети во судовите, намалување на бројот на судии и сл.

Бројот на вработени во судската власт на 31.12.2022 година изнесува 2.678 лица, а на ден 31.12.2021 година биле вработени вкупно 2.768 лица. Во наредната табела е дадено движењето на бројот на вработени во судската власт од 2019 до 2022 година и тоа по пооделни категории при што е евидентно намалување на бројот на активни судии секоја година.

		2019	2020	2021	2022
1	Членови на Судски совет на РМ (CCPCM)	11	13	13	13
2	Судии	499	493	473	409
3	Директор и Заменик Директор на Академија	1	1	2	2
4	Административни службеници	44	44	43	46
5	Работници во CCPCM и ACJO	9	11	13	10
6	Судски службеници	1.938	1.926	1.885	1.863
7	Судска полиција	190	187	189	194
8	Работници во судовите	142	152	150	141
	Вкупно	2.834	2.827	2.768	2.678

Табела: Број на вработени во судска власт вкупно

Бројот на вработени во Судскиот совет на РСМ и Академија за судии и јавни обвинители е 71 и тоа:

Организација	Претседател	Членови	Директор/заменик	Раководни административни службеници	Стручни административни службеници	Административни технички службеници	Работник	Вкупен број на вработени
Судски совет на РСМ	1	12		15	9	5	6	48
Академија			2	3	11	3	4	23
ВКУПНО:	1	12	2	18	20	8	10	71

Табела: Број на вработени во Судски совет на РСМ и Академија за судии

СУД	Судии предвидени по систематизация	Судии	Раководни судски службеници	Стручни судски службеници	Технички судски службеници	Судска помошнија	Работник	Вкупен број на вработени	Сооднос стручни/судии	Сооднос админ/судии
Врховен суд на РМ	28	14	15	21	22	5	9	86	1,50	1,57
Виш управен суд	13	10	3	4	11	1		29	0,40	1,10
Управен суд	33	27	3	30	41	4	2	107	1,11	1,52
АС Скопје	52	35	4	43	50	7	17	156	1,23	1,43
АС Битола	25	16	2	15	19	8	3	63	0,94	1,19
АС Штип	16	8	4	13	19	6	2	52	1,63	2,38
АС Гостивар	16	11	2	19	12		3	47	1,73	1,09
Основен кривичен суд	70	48	4	56	197	19	14	338	1,17	4,10
Основен граѓански суд	77	57	3	71	160	8	9	308	1,25	2,81
ОС Велес	18	14	1	11	29	8	2	65	0,79	2,07
ОС Куманово	34	20	2	27	69	9	8	135	1,35	3,45
ОС Битола	25	13	2	22	61	6	7	111	1,69	4,69
ОС Штип	19	12	1	13	41	6	2	75	1,08	3,42
ОС Струмица	20	9	2	9	36	6	5	67	1,00	4,00
ОС Кочани	10	7	2	4	23	8	4	48	0,57	3,29
ОС Прилеп	18	6	3	13	47	6	6	81	2,17	7,83
ОС Охрид	18	13	2	13	51	5	5	89	1,00	3,92
ОС Гостивар	24	18	1	28	54	5	6	112	1,56	3,00
ОС Тетово	26	15	3	48	57	7	9	139	3,20	3,80
ОС Кавадарци	10	7	2	10	28	6	1	54	1,43	4,00
ОС Неготино	5	5		4	13	4	1	27	0,80	2,60
ОС Гевгелија	13	8	3	7	29	5	2	54	0,88	3,63
ОС Кратово	3	2		2	12	4	1	21	1,00	6,00
ОС Крива Паланка	6	4	1	7	17	4	2	35	1,75	4,25
ОС Крушево	3	1	1	3	5	3	2	15	3,00	5,00
ОС Ресен	4	3		4	11	4	1	23	1,33	3,67

ОС Струга	15	6	2	12	27	4	4	55	2,00	4,50
ОС Свети Николе	4	3		3	11	4	2	23	1,00	3,67
ОС Виница	3	2	1	2	11	5	1	22	1,00	5,50
ОС Делчево	4	1		5	16	7	3	32	5,00	16,00
ОС Берово	3	1		2	12	6	1	22	2,00	12,00
ОС Радовиш	6	2	1	6	11	5	2	27	3,00	5,50
ОС Дебар	5	3		5	13	4	1	26	1,67	4,33
ОС Кичево	13	8	1	18	27	5	4	63	2,25	3,38
ВКУПНО:	639	409	71	550	1242	194	141	2607	1,34	3,04

Табела: Број на вработени во судовите во РСМ

Бројот на вработени во судовите на Република Северна Македонија изнесува 2.607 лица, а во табелата е даден бројот на вработени во секој суд по број на судии, број на раководни судски службеници, стручни судски службеници, административно технички службеници, припадници на судска полиција и работници.

Анализата на состојбата со човечките ресурси е многу важна за судската власт и со оглед дека носител на судиската функција се судиите, анализите се вршат врз основа на бројот на судии на ниво на судска власт и поодделно на ниво на суд. Во табелата се дадени податоци за вкупниот број на вработени во поодделните категории и тоа:

- во колоната раководни судски службеници се дадени податоци за бројот на судските администратори во судовите и сите нивоа на раководни судски службеници, односно судските администратори, самостојните судски советници и раководителите на оддели и одделенија;
- во колоната стручни судски стручни службеници се дадени збирни податоци за сите нивоа на работни места од оваа категорија, односно стручните соработници, информатичари, преведувачи и сл;
- во колоната помошно-стручни службеници се дадени податоци за сите нивоа на работни места од оваа категорија, односно записничари, извршители во писарница, доставувачи, архивари, сметководители и благајници и сл;
- поодделно се дадени податоци за лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи и припадниците на судската полиција.

Од табелата може да се заклучи дека на ниво на судство со состојба од 31.12.2022 година соодносот на судии со стручните судски службеници е 1,34, а со помошно-стручни судски службеници изнесува 3,04 вработени. Еден дел од судовите се под овој просек, а дел од судовите се над тој просек. Соодносот на стручни судски службеници покажува колку судски службеници од сите нивоа на работни места од оваа категорија има на еден судија. Генерално секој сооднос што е над вредност 1 е добар, затоа што тоа покажува дека на секој судија има по еден стручен судски службеник. Податоците воедно покажуваат во кои судови во идниот период треба да се интервенира со зголемување на бројот на вработени во оваа категорија.

Соодносот на вработените од категоријата помошно-стручни судски службеници на судска власт е 3,04 вработени од оваа категорија на еден судија. За овој податок е важно тоа што во судовите е потребно да има по еден записничар за секој судија, соодветен број вработени во судската писарница на еден судија, соодветен број на вработени во сметководственото одделение, во архивата на судот и сл.

6.1.2. ВРАБОТУВАЊА ВО СУДСКАТА ВЛАСТ ВО 2022 ГОДИНА

Вработувањето во судската власт е регулирано со Законот за судска служба, Законот за административни вработени, Законот за вработени во јавниот сектор и Законот за буџет. Согласно Законот за судска служба, судовите изготвуваат План за вработување, врз основа на што СБС изготвува Единствен план за вработување во судската власт, кој се доставува до Министерството за финансии и Министерство за информатичко општество и администрација. Поради неусогласености на Законот за судска служба и Законот за вработени во јавниот сектор, постапката за изготвување односно донесување на Планот за вработување за 2022 година се водеше со примена на одредби од двата закона. Министерството за финансии даде согласност на Единствениот годишен план за вработување во судската власт бр.08-140/469-3 од 19.11.2021 година, а потоа Министерството за информатичко општество и администрација даде поединечни согласности на планот на секој суд. Планот беше изменет двапати во текот на годината за што е добиено позитивно мислење од Министерството за финансии бр.08-150/159-2 од 26.07.2022 година и бр.08-150/378-2 од 01.11.2022 година.

СБС донесе Одлука за усвојување на Единствениот годишен план за вработување во судството за 2022 година (со двете измени) бр.02-1622/11 од 23.12.2022 година.

Во Единствениот годишен план за вработувања во судовите за 2022 година беа предвидени 80 вработувања на неопределено време и 111 унапредувања.

Во периодот од 01.01.2022 до 31.12.2022 година во судската власт вкупно се реализирани 308 вработувања по разни основи и тоа: 119 извршители се вработија по објавен отлас на неопределено време (по добиена согласност или обнова на согласност од Министерството за финансии согласно Годишен план за вработување за 2022 година или Годишен план за вработување за 2021 година), потоа 177 извршители се вработија по објавени огласи за вработување на определено време и 12 извршители се превземени од државни органи и институции надвор од судската власт. Во периодот од 01.01.2022 до 31.12.2022 година во судската власт се реализираа и 127 унапредувања по објавени интерни огласи (по добиена согласност или обнова на согласност од Министерството за финансии согласно Годишен план за вработување за 2022 година или Годишен план за вработување за 2021 година).

Следи табела за бројот на вработувања по единки корисници по повеќе основи:

Единка корисник	Број на вработени- неопределено
Основен граѓански суд Скопје	5
Основен суд Битола	8
Основен суд Кавадарци	5
Основен кривичен суд Скопје	13
Судски совет на РСМ	9
Основен суд Гевгелија	5
Основен суд Крушево	1
Основен суд Велес	2
Управен суд	1
Апелационен суд Скопје	7
Апелационен суд Битола	2
Основен суд Охрид	7
Основен суд Кратово	1
Основен суд Крива Паланка	3
Основен суд Кочани	3
Основен суд Струга	3
Управен суд	7
Виш управен суд	5
Врховен суд на РСМ	6
Основен суд Прилеп	3

Основен суд Куманово	1
Апелационен суд Штип	3
Основен суд Штип	1
Апелационен суд Гостивар	5
Основен суд Куманово	3
Основен суд Гостивар	5
Основен суд Кичево	1
Основен суд Радовиш	1
Основен суд Струмица	3
Единка корисник	Број на вработени- определено
Основен кривичен суд	25
Основен граѓански суд	11
Основен суд Прилеп	2
Основен суд Неготино	1
Основен суд Кратово	6
Основен суд Кочани	1
Основен суд Делчево	6
Основен суд Битола	23
Основен суд Неготино	2
Основен суд Охрид	9
Основен суд Тетово	14
Основен суд Дебар	3
Основен суд Кичево	10
Основен суд Виница	6
Основен суд Радовиш	2
Основен суд Кавадарци	9
Управен суд	16
Врховен суд на РСМ	2
Основен суд Велес	3
Основен суд Крива Паланка	4
Судски совет на РСМ	1
Основен суд Гостивар	16
Основен суд Свети Николе	5

Единка корисник	Број на вработени-превземени
Основен суд Велес	1
Основен суд Куманово	1
Основен суд Свети Николе	1
Основен суд Струмица	1
Основен суд Берово	1
Управен суд	1
Основен суд Кратово	1
Апелационен суд Скопје	1
Основен суд Делчево	1
Основен кривичен суд Скопје	1
Основен суд Крива Паланка	1
Основен суд Тетово	1

Табела: Вработувања на неопределено време, определено време и вработувања по лат на преземање во 2022 год

6.1.3. РЕГИСТАР НА ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКА СЛУЖБА

Согласно чл.116 од Законот за судска служба, Стручната служба на Судскиот буџетски совет води Регистар на вработените во судската служба, како единствена база на податоци кои претставуваат класифицирани информации со степен на тајност определен согласно со закон. Судот е должен секој податок за настанатата промена во податоците на вработените во судската служба да го достави до стручната служба на СБС во рок од 15 дена од настанатата промена. Напоредно, судот е должен секој податок за настанатата промена во податоците на вработените во судската служба покрај до стручната служба на СБС во рок од 15 дена од настанатата промена да го достави до Министерството за информатичко општество и администрација, заради внесување на податоците во Регистарот на вработени во јавниот сектор.

Регистарот содржи податоци за: вкупниот број на вработени судските службеници од судската власт; вкупен број на вработени лица во судовите кои вршат технички и помошни работи како и вкупен број на вработени припадници на судската полиција коишто се структурирани според одредени параметри (нивоа на работни

места на судски службеници односно припадници на судската полиција со звања по категории коишто се утврдени со закон, вид на работно место, пол, возраст, степен на образование, национална припадност), како и бројот на пријавените и на одјавените вработени лица во тековната година.

Старосната, половата и националната структура на вработените судски службеници е дадена во следните табели.

Пол	Број на вработени	Процентуална застапеност
Мажи	813	37,00
Жени	1.385	63,00
Вкупно	2.198	100

Табела: Полова структура

Возраст	Број на вработени	Процентуална застапеност
0-24 години	16	0,73
25-49 години	1.298	59,05
Постари од 50 години	884	40,22
Вкупно	2.198	100

Табела: Старосна структура

	Судска администрација	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Срби	Власи	Бошњаци	Други	Вкупно
Процентуално	78,71	16,15	1,41	1,09	0,68	1,09	0,36	0,50	11	2.198

Табела: Национална структура

6.1.4. ОЦЕНУВАЊЕ НА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ ЗА 2022 ГОДИНА

Во судовите се воспоставува систем за управување со ефектот на судските службеници. Овој систем го сочинуваат утврдување на работните цели и задачи, утврдување на индивидуалниот план за стручно усовршување, како и постапка за оценување на ефектот на судскиот службеник.

Оценувањето на судските службеници претставува континуиран процес кој има за цел да ја прикаже реалната состојба во судството во врска со квалитетот, стручноста, ефикасноста на работењето и ефективноста во извршувањето службените задачи, односно остварувањето на поставените работните цели на вработените во Судската служба.

Согласно чл.87 ст.20 од Законот за судска служба („Сл. весник на РМ“ бр.43/14, 33/15, 98/15, 6/16, 198/18 и 248/18 и „Сл. весник на РСМ“ бр.235/22) „Судскиот администратор, односно претседателот на судот во кој не е избран судски администратор, е должен најдоцна до 31 декември до Судскиот буџетски совет да достави извештај за извршеното оценување.“

Од единките корисници на судската власт до Судскиот буџетски совет се доставени извештаи за извршени оценувања на судските службеници за 2022 година од 19 судови, со просечна оценка - 4.20 на ниво на Судска власт:

Ред.бр.	Назив на судот	Просечна оценка на ниво на судот
1	Врховен суд на РСМ	4.55
2	Виш управен суд	3.62
3	Апелационен суд Гостивар	4.29
4	Апелационен суд Скопје	3.96
5	Апелационен суд Штип	4.33
6	Апелационен суд Битола	4.19
7	Основен суд Кочани	4.29
8	Основен суд Велес	4.36
9	Основен суд Штип	4.23
10	Основен суд Струга	4.16
11	Основен суд Струмица	4.14
12	Основен суд Прилеп	4.24
13	Основен суд Виница	4.35
14	Основен суд Свети Николе	4.4
15	Основен суд Крива Паланка	4.24
16	Основен суд Кавадарци	4.34
17	Основен суд Кратово	4.11
18	Основен суд Гевгелија	3.85
19	Основен суд Охрид	4.22

Табела: Листа на судови кои доставиле до СБС извештаи за оценување на судски службеници за 2022 година

6.2. ПРОСТОРНИ КАПАЦИТЕТИ

Работата на судската власт се изведува во 36 објекти распоредени на целата територија на Република Северна Македонија со вкупна површина од 86.260м². Судовите располагаат и со дополнителни 6.536м² дадени на користење, најчесто на јавните обвинителства или други корисници. Најголемиот дел од зградите се во сопственост на државата, а дел од нив според катастарската евиденција се во сопственост на судовите.

Објектите во кои судските институции ја вршат својата дејност, како што може да се види од податоците наведени во табелата, во најголем дел се изградени во периодот меѓу 60-тите и 70-тите години од минатиот век. Најстара, од 1935 година е зградата во која работи ОС Кавадарци, а најнова е зградата за Основниот кривичен суд Скопје.

Заради обезбедување на услови за нормално функционирање на судовите постои потреба од континуирани активности за инвестиционо и тековно одржување на објектите, поради што судовите во извештаите секоја година ги ажурираат приоритетите во кои треба во најскоро време да се инвестира за да се обезбеди нормално работење. Во повеќето судови во зградите се сместени и други правосудни институции како обвинителства, Државното правобранителство, а во помал број објекти и други државни органи.

Прегледот на просторните капацитети по нето површина, површина што ја користат обвинителствата и други корисници, како и година на изградба на објектите, групирани по четирите апелачиски подрачја е даден во следната табела:

ТАБЕЛА: ПРОСТОРНИ КАПАЦИТЕТИ НА СУДОВИ И СУДСКИ СОВЕТ

Реден број	Судска институција	Година на изградба на објект	Нето површина во м ²	Изнајмена површина во м ²
1	Судски совет на РСМ	1972	1.177	/
2	Врховен суд на РСМ	1988	5.422	/
3	Виш управен суд		484	/
4	Управен суд	1970	2.608	/
5	АС Скопје	1964	7.691	1.873
6	ОКС Скопје	1972	3.370	/
7	ОКС Скопје	2018	8.826	
8	ОГС Скопје	1988	7.568	97
9	ОС Велес	1959	2.500	172
10	ОС Гевгелија	1974	2101	187
11	ОС Кавадарци	1935	1.096	/
12	ОС Неготино	1989	658	/
13	ОС Куманово	1960	2.838	420
14	ОС Крива Паланка	1973	989	94
15	ОС Кратово	1973	602	/
16	АС Битола	1958	2.178	535
17	ОС Битола	1974	3.319	/
18	ОС Ресен	1974	548	27
19	ОС Охрид	1960	2.949	246
20	ОС Струга	2004	2.061	192
21	ОС Прилеп	1950	3.747	251
22	ОС Крушево	1978	729	/
23	АС Гостивар	2007	767	/
24	ОС Гостивар	1975	2.673	439
25	ОС Кичево	1966	1.538	103
26	ОС Тетово	1962	3.113	319
27	ОС Дебар	1950	830	67
28	АС Штип	1956	1.988	252
29	ОС Кочани	1968	1258	116
30	ОС Берово	1974	1.026	47
31	ОС Виница	1948	322	/
32	ОС Делчево	1977	1.230	51
33	ОС Струмица	1975	2.695	45
34	ОС Радовиш	1974	1.844	679
35	ОС Штип	1975	2.528	256
36	ОС Свети Николе	1974	896	68
Вкупно			86.260	6.536

6.3. КОМПЈУТЕРСКА ТЕХНИКА И СОФТВЕРСКИ ПРОГРАМИ ВО СУДСКАТА ВЛАСТ

Технолошката модернизација на судовите и воведување на електронска и компјутеризирана опрема останува еден од приоритетите на судството. Со воведувањето на софтверските апликации се обезбеди подобрена сигурност на податоците, подобрена евидентија на предметите и полесен пристап до потребни информации, полесна и поквалитетна контрола на работењето на судовите, подобрена транспарентност на работењето, скратување и стандардизирање на судските услуги, намалување на трошоците. Во 2022 година со Годишната програма за капитални расходи од Буџет судска власт се изврши замена на дел од компјутерската опрема и се изврши замена на серверите во сите судови и во Судскиот совет. Останува проблемот со системот за аудио и видео снимање на судските рочишта, кој е веќе застарен и има потреба од негова замена (замена на уреди за тонско снимање и инсталирање на нови софтверски пакети). Исто така потребно е замена на внатрешната мрежна инфраструктура (кабли, свичевите и сл).

Во судската власт во употреба се следните софтверски апликации:

- Софтверски систем АКМИС инсталриран во сите судови и преку кој се врши евидентија и следење на движењето на судските предмети во работа;
- АБМС системот инсталриран во сите судови на РСМ за автоматизиран систем за буџетско и финансиско работење на судовите;
- ЈКМИС системот инсталриран во Судски совет на РСМ за евидентија и оценка на работата на судиите во РСМ;
- Аудио (видео) систем ФЕМИДА инсталриран во сите судови со основна и проширена надлежност во граѓанските судници – наменет за снимање на рочиштата во парничните постапки (дел од опремата е нефункционална);
- Софтвер за судска статистика, инсталриран во Судски совет на РСМ – оперативен, и за кој е потребно целосно и сеопфатно внесување на податоци во АКМИС;
- Електронска достава на судски документи;
- Јавна база на судски одлуки – оперативен во сите судови.

Употребата на софтверските апликации бара финансиски средства за одржување и надградба на системите со цел обезбедување висока ефикасност во работењето на судовите.

АВТОМАТИЗИРАН БУЏЕТСКИ МЕНАЏМЕНТ СИСТЕМ (АБМС)

Автоматизираниот буџетски менаџмент систем во судовите е инсталиран во 2007 година. Администрирањето на истиот се врши во стручната служба на Судски буџетски совет.

АБМС апликацијата опфаќа седум модули и тоа:

- персонална евиденција со регистар на судски службеници
- пресметка на плата
- основни средства
- магацинско и материјално работење
- буџетско работење
- финансиско работење
- трошковен модул

Апликацијата е инсталрирана кај секоја единка корисник на судската власт и овозможува целокупното материјално-финансиско работење да се одвива унифицирано и автоматизирано.

Во текот на 2022 година, Стручната служба на Судскиот буџетски совет континуирано продолжи со следење и контрола на функционирањето на АБМС апликацијата (Автоматски буџетски менаџмент систем), администрацирање на базата на податоци и поддршка на корисниците на Автоматизираниот буџетски менаџмент систем (АБМС) со цел овозможување на квалитетна обработка на податоците од тековната работа на судовите и изготвување аналитички материјали и информации за потребите на Судскиот буџетски совет.

7. ЈАВНИ НАБАВКИ ВО СУДСКА ВЛАСТ

Ефикасен систем на јавни набавки е многу важен за непречено одвивање на работата во судовите. Оваа функција се извршува поединечно во секој суд, поради што се јавува разлика во видот на опремата и материјалите кои се користат, се постигнуваат различни цени на набавките за ист вид на стоки и услуги, се ангажираат човечки ресурси во секој суд што доведува до мултилицирање на трошоците за набавка. Затоа се јавува потребата од спроведување групни јавни набавки преку воспоставување на професионална служба која ќе ги обавува овие активности на ниво на апелационо подрачје или на ниво на судство, но повторно расположливите човечки ресурси се ограничувачки фактор.

Во текот на 2022 година се спроведоа две групни јавни набавки од страна на Судски совет на РСМ и тоа за набавка на услуги за фиксна телефонија и за набавка за интернет услуги, како и за набавка на компјутерска опрема за сите судови согласно Планот на активности за дигитализација на судската власт донесен од Советот за ИКТ. На ниво на апелациони подрачја се спроведоа групни јавни набавки за набавка на хартија за печатење.

Со оглед дека Центарот за информатичка технологија на судската власт е сместен во Врховниот суд на Република Северна Македонија, овој суд спроведува јавни набавки за набавка на Firewall Check Point заштитата во судовите во РСМ, за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за функционирање на АКМИС системот во судовите во РСМ, за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на хардверот и системскиот софтвер за централизиран backup/restore на базата на податоци на судовите во РСМ.

Во 2022 година Врховниот суд на РСМ продолжи со спроведување на групната јавна набавка на сервери за Судски совет на РСМ и за сите судови, започната во 2021 година. И оваа набавка е дел од Планот на активности за дигитализација на судската власт.

8. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ ВО СУДСКАТА ВЛАСТ

Навремената, точна, прецизна и релевантна информација презентирана во јавноста е многу важен сегмент во работењето на судовите. Правилно подгответени и проактивни информации за конкретна или за општата јавност може во многу да ги ограничи шпекулациите и да создаде подобра слика за судовите, што е важен предуслов за креирање на доверба кон судовите. Во развиените земји, на судовите им се поставени голем број на стандарди кои треба да ги исполнат, и еден од поважните меѓу нив е едукација на јавноста за работата на судовите. Со цел да се воспостави добра комуникација со јавноста и сите други важни чинители во општеството, потребно е да се зголеми довербата кон судовите, а силен инструмент за постигнување на довербата е правилна комуникациска стратегија на судовите и вработување на нов стручен кадар во судската власт.

Во текот на изминатиот период само во четири судски институции се вработени лица за односи со јавност и тоа во Судски совет на РСМ, Врховниот суд на РСМ, ОКС Скопје и ОГС Скопје. Во сите останати институции се назначени лица за односи со јавност од редот на судиите и стручните судски соработници. За вистински проактивен однос на судството во идниот период потребно е кадровско зајакнување на службите за јавни односи во судовите преку вработување на стручни лица.

9. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ ЗА РАЗДЕЛ 29010 – СУДСКА ВЛАСТ ВО 2022 ГОДИНА

Самостојниот судски буџет како гаранција за обезбедување сигурен извор на финансиски средства, навремена и редовна дистрибуција на истите до сите сегменти на судскиот систем, претставува една од темелните вредности врз која се заснова целосното етаблирање на самостојно и независно судство како носител на судската власт.

Почнувајќи од 2012 година требаше да започне примената на член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет („Службен весник на Република Македонија“ бр.145 од 05.11.2010 година), кој предвидува средствата за „судска власт“ во Буџетот на Република Северна Македонија потребни за функционирање на единките корисници, да се утврдуваат во износ од најмалку 0,8% од БДП на Република Северна Македонија, со сукцесивно зголемување почнувајќи од буџетската 2012 година, кога судскиот буџет требаше да изнесува 0,5% од БДП. Оваа законска одредба не се примени ниту во 2022 година.

Вкупниот буџет на судската власт за 2022 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.287 од 20.12.2021 година) изнесуваше 2.318.156.000 денари. Предлог буџетското барање на судската власт за 2022 година изнесуваше 3.362.500.000 денари.

Во текот на годината беше донесено Изменување и дополнување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.164 од 20.07.2022 година) при што буџетот беше зголемен за 17.931.000 денари и изнесуваше 2.336.087.000 денари. Исто така беа донесени Одлука за прераспределба на средства помеѓу буџетските корисници на централната власт и помеѓу фондовите („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.232 од 02.11.2022 година) со која судскиот буџет во вкупен износ се намали за 650.000 денари и повторно Одлука за прераспределба на средства помеѓу буџетските корисници на централната власт и помеѓу фондовите („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.272 од 16.12.2022 година) со која судскиот буџет се зголеми за 6.200.000 денари. Дополнително до крајот на годината буџетот на донацији се зголеми за 640.000, па вкупниот конечен буџет на судската власт за 2023 година во однос на почетниот буџет беше зголемен за 24.121.000 денари и изнесуваше 2.342.277.000 денари.

Сл.весник	603	631	787	785	вкупно буџет	разлика
287/21	2.182.656.000	131.000.000	1.500.000	3.000.000	2.318.156.000	
164/22	2.182.656.000	147.431.000	1.500.000	4.500.000	2.336.087.000	17.931.000
232/22	2.182.006.000	147.431.000	1.500.000	4.500.000	2.335.437.000	-650.000
272/22	2.188.206.000	147.431.000	1.500.000	4.500.000	2.341.637.000	6.200.000
Прош. 785	2.188.206.000	147.431.000	1.500.000	5.140.000	2.342.277.000	640.000

Согласно Законот за судски буџет, судскиот буџет претставува годишна процена на приходите и трошоците на судските единките корисници што ги утврдува Собранието на Република Северна Македонија и е наменет за нивно финансирање. Судскиот буџет се состои од две програми:

Програма 20- судска администрација која ги опфаќа средствата за финансирање на активностите и функциите на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Врховниот суд на Република Северна Македонија, Вишиот управен суд, Управниот суд, апелационите судови и основните судови со основна и проширена надлежност.

Програма 30- Академија за судии и јавни обвинители која ги опфаќа средствата за финансирање на активностите на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“.

Судската власт како буџетски корисник содржи 36 единки корисници.

Трошоците на судскиот буџет ги сочинуваат:

1) тековните трошоци за:

- платите и надоместоците на членовите на Судскиот совет на Република Северна Македонија, судиите и директорот на Академијата за судии и јавни обвинители,
- платите и надоместоците на судските службеници, судската полиција, другите вработени во судовите, како и државните службеници во Судскиот совет на Република Северна Македонија и Академијата за судии и јавни обвинители,
- стоки и услуги за работа на единките корисници,
- трошоци во постапките, освен за трошоците за надоместок на штета за лица неосновано осудени и неосновано лишени од слобода и
- субвенции и трансфери и

2) капиталните расходи:

- набавка на капитални средства за единките корисници и
- инвестиционо одржување на објектите и опремата на единките корисници.

9.1. ПРЕДЛОГ БУЏЕТ ЗА 2022 ГОДИНА

Пресметката на предлог буџетот за 2022 година беше изготвена согласно член 22 од Законот за буџетите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2005, 4/2008, 103/2008, 156/2009, 95/2010, 180/2011, 171/2012, 192/2015 и 167/2016), член 4 и член 16 од Законот за измена на Законот за судски буџет („Службен весник на Република Македонија“ бр 145 од 5.11.2010 година) и врз основа на добиениот буџетски циркулар од Министерството за финансии бр.08-7/6 од 15.06.2021 година, во кој беа содржани главните насоки за подготовкa на предлог буџетските барања за 2022 година, според кои буџетските корисници на централната власт и фондовите изготвуваат предлог на буџетско барање за своите активности опфатени во програми и потпрограми, како и согласно барањата на единките корисници на судската власт и анализата на истите.

Предлог буџетската пресметка за раздел 29010- судска власт за фискалната 2022 година беше проектирана во висина од 0,5 % (0,48) од БДП или во апсолутен износ тоа изнесува 3.362.500.000 денари, и покрај препораката на Министерството за финансии за максимално определените лимити по буџетски корисник кои согласно Фискалната стратегија на РСМ за периодот 2020-2022 треба да се да се проектираат во износ од 2.242.850.000 денари.

9.2. СТРУКТУРА НА СУДСКИОТ БУЏЕТ ЗА 2022 ГОДИНА

Во 2022 година вкупно одобрениот буџет за судската власт за двете програми изнесуваше 2.342.277.000 денари. Од овие средства 2.188.206.000 денари беа одобрени како расходи од Основен Буџет на Република Северна Македонија на буџетската сметка, 147.000.000 денари беа како расходи од Основен Буџет на Република Северна Македонија на сметката на сопствени приходи, па сметката на донации 5.140.000 денари, а 1.500.000 денари се однесуваа на расходи од самофинансирачки активности. Средствата од сметката на сопствените приходи се остварени од наплата на судските паушали, закупнини од издавање на деловен простор што согласно Законот за судски буџет се приходи на судовите и др.

Во текот на годината беа извршени ребаланси на Буџетот на Република Северна Македонија, а беа извршени и бројни пренамени со цел максимално искористување на средствата согласно потребите на единките корисници на судската власт.

Категорија	Конечен буџет 2022, 20	%	Конечен буџет 2022, 30	%	Конечен буџет 2021 ВКУПНО 29010	%
40	1.658.163.000	75,33%	78.953.000	70,82%	1.737.116.000	74,16
42	336.572.362	15,09%	28.030.000	27,06%	364.602.362	15,57
46	75.497.832	3,38%	2.010.000	1,80%	77.507.832	3,31
48	160.560.806	7,20%	2.490.000	0,31%	163.050.806	6,96
Вкупно	2.230.794.000	100,00%	111.483.000	100,00%	2.342.277.000	100,00%

Табела: Структура на конечен буџет судска власт за 2022 година по категории и програми

Притоа забележливо е доминантното учество од 74,16% на категоријата 40-плати и надоместоци од плати, а пониското учество на останатите три категории. Категоријата 42 стоки и услуги, што во вкупниот буџет учествува со 15,66%, е недоволна за подмирување на сите потреби кои произлегуваат од редовната работа на судовите.

9.3. РЕАЛИЗАЦИЈА НА БУЏЕТОТ ЗА РАЗДЕЛ 29010 - БУЏЕТСКА СМЕТКА 603/637

Реализацијата на буџетот за 2022 година за раздел 29010-Судска власт изнесува 96,98%.

Категорија	Конечен буџет 2022	Реализација	%Реализација / буџет 2022
40	1.737.116.000	1.730.369.518,00	99,61
42	364.602.362	325.027.276,00	89,15
46	77.507.832	65.713.396,00	84,78
48	163.050.800	150.335.936,00	92,20
Вкупно	2.342.277.000	2.271.446.126,00	96,98

Табела: Структура на конечен буџет

9.3.1. НЕИЗМИРЕНИ ОБВРСКИ

Неизмирени обврски со состојба 31.12.2022 година изнесуваат 43.697.799 денари и во најголем дел се застарени, односно се постари од 3 години, истите не се

реализираа во текот на годината, но се евидентирани во сметководствената евиденција на единките корисници на судската власт. Во текот на 2018 и 2019 година заради точно прикажување на состојбата со обврските на судовите беше извршен отпис на голем дел од застарените обврски согласно позитивните законски прописи. За дел од неизмирените обврски кои се уште се евидентирани во сметководствена евиденција се водат судски постапки, по чие завршување ќе се постапи согласно судската одлука. Обврските се однесуваат на услуги дадени на единките корисници од ЈЗУ Медицински факултет Скопје –Институт за судска медицина, вештачења од разни правни и физички лица, бранители по службена должност и сл.

ставка	обврски 2020	обврски 2021	обврски 2022
420	1.520	1.000	2.290
421	4.900.752	6.108.997	9.724.677
423	719.533	1.002.965	1.823.678
424	106.373	304.942	294.000
425	29.857.645	25.157.914	27.876.317
426	202.290	405.185	315.483
464	1.258.735	341.108	3.219.009
480	490.539		300.000
481			141.000
Вкупно	37.537.387	33.322.111	43.697.799

Табела: Споредбен приказ на неизмириeni обврски во 2020, 2021 и 2022 година

9.3.2. ПРОГРАМА 20-СУДСКА АДМИНИСТРАЦИЈА, сметка 603/637

Прецентот на реализација на Буџетот за програма 20-Судска администрација за сметка 603/637 и сметка 631 за 2022 година изнесува 97,01 %.

Категорија	Конечен буџет 2022	Реализација	%Реализација/Конечен буџет 2022
40	1.658.163.000	1.651.605.985	99,60
42	336.572.362	298.853.387	88,79
46	75.497.832	65.208.783	86,37
48	160.560.806	148.486.842	92,48
Вкупно	2.230.794.000	2.164.154.997	97,01

Табела: Реализација на Буџет за Програма 20 сметка 603/637 и 631 по категории

9.3.2.1. КАТЕГОРИЈА 40 – ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТИ

Категоријата 40-Плати и надоместоци од плати ги опфаќа средствата за исплата на плати и надоместоци од плати за сите вработени лица во судската власт:

401 – Основни плати

402 – Придонеси за социјално осигурување

404 –Надоместоци

Исплатата на платите на членовите на Судски совет на Република Северна Македонија, судиите, судски службеници и други вработени во судската администрација, државните службеници, судската полиција и др. вработени се регулирани со Законот за плати на членови на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Законот за плати на судиите, Законот за судска служба, Законот за административни службеници и Законот за работни односи. Надоместоците кои се исплаќаат во рамките на ставка 404 - Надоместоци се однесуваат на надоместокот за дежурство и одвоен живот и надоместок за успешност. Основот и правото на надоместок од дежурство е дефиниран со член 96 од Законот за судови, надоместокот за одвоен живот со член 12 од Законот за плати на судии, а надоместокот за успешност со чл.94-а од Законот за административни службеници.

За категорија 40-Плати и надоместоци од плати со буџетот за 2022 година беа обезбедени средства во висина од 1.658.16.000,00 денари. Истите беа реализирани со стапка од 99,86%.

Покрај редовната исплата на плати и надоместоци од плати за вработените во судската власт, во 2022 година се реализираше и исплата на додатоци на плата за посебни услови за работа на членовите на Судски совет на РСМ, судиите и судските службеници и вработените во Судски совет на РСМ, во висина до 35 % односно 25% од платата согласно позитивните законски прописи и колективните договори.

За вработените кои вршат помошно технички работи не постојат законски одредби за пресметка на платите што предизвикува разноликост во пресметката на платите и доведување во нееднаква положба на вработените.

Во рамките на категорија 40-Плати и надоместоци се реализираат исплати за прекувремени часови работа и ноќни часови работа за припадниците на судската полиција.

Прекувремените часови работа се реализираат поради недоволниот број на вработени лица во категоријата судска полиција кои вршат обезбедување на судската зграда и лицата во период од 24 часа, согласно Судскиот деловник.

9.3.2.2. КАТЕГОРИЈА 42 – СТОКИ И УСЛУГИ

Средствата за тековно работење на единките корисници на судскиот буџет се обезбедуваат во рамките на категоријата 42- Стоки и услуги. Најголемиот дел од обврските на судовите кои се содржани во оваа ставка произлегуваат од надлежности или активности во судските постапки кои се одредени со процесните закони и со самото тоа се неизбежни. Обезбедувањето на доволен и објективен буџет на оваа ставка е од исклучително значење за нормално и редовно остварување на функциите на единките корисници на судската власт.

Најголем износ на средства се предвидени за ставката 421- Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, односно 55,70%, а најмал износ за ставките 420 - Патни дневни расходи и 426 – Други тековни расходи. Одобрените буџетски средства во апсолутен износ и нивната реализација се претставени на графикот што следи:

	603/637	631	вкупно	%
420	1.500.000	300.000	1.800.000	0,53
421	126.029.802	61.437.285	187.467.087	55,70
423	21.100.443	14.503.459	35.603.902	10,58
424	22.977.848	6.449.744	29.427.592	8,74
425	55.406.594	20.036.757	75.443.351	22,42
426	2.860.730	3.969.700	6.830.430	2,03
	229.875.417	106.696.945	336.572.362	100,00

9.3.2.2.1. Ставка 420-Патни и дневни трошоци

Ставката 420-Патни и дневни расходи се однесува на дневниците за службени патувања, сместување и патните трошоци во земјата и во странство.

	конечен буџет 2022	реализација	% на реализација
603	1.500.000	1.290.636	86,04
631	300.000	177.590	59,20
вкупно	1.800.000	1.468.226	81,57

Табела: Реализација ставка 420-Патни и дневни трошоци

Во текот на 2022 година претставници на судската власт учествуваа во скрининг процесот за подготовките на преговорите за членство на нашата држава во Европската унија за Поглавјето 3.23 Правосудство и фундаментални права во рамките на Подкомитетот за Правда, слобода и безбедност што се одржуваше во Брисел, за што беа обезбедени потребните средства за Патни и дневни расходи.

9.3.2.2.2. Ставка 421- Комунални услуги, греене, комуникација и транспорт

	конечен буџет 2022	Реализација	% на реализација
603	126.029.802	122.651.974	97,32
631	61.437.285	51.329.941	83,55
вкупно	187.467.087	173.981.915	92,81

Табела: Реализација ставка 421- Комунални услуги, греене, комуникација и транспорт

Во продолжение следи објаснување на направените трошоци за позначајните потстапки:

Судската власт располага со бруто корисна површина од 85.000 метри квадратни. Судовите на подрачјето на град Скопје се загреваат на топлинска енергија и ги користат услугите на Топлификација АД Скопје, а судовите во другите градови се загреваат со течно гориво.

Уредната достава на судските писмена до странките во судските спорови, законските застапници, сведоците, вештите лица и сл, е предуслов за одржување на судските рочишта. Во рамките на ставката 421 потстапката 421310-Пошта зафаќа голем процент од потребните средства.

Со цел заштеда во трошоците судовите се должни да вршат меѓусебно помагање при доставата на писмената. Најголем дел од потребните средства за оваа намена се однесуваат на достава што се врши на подрачјето на град Скопје, а на подрачјето на судовите доставата ја вршат судските доставувачи-курири кои се во редовен работен однос во судот.

Согласно Одлуката на СБС за спроведување на централизирана јавна набавка за фиксна и мобилна телефонија и интернет пристап на судовите, Судскиот совет на РСМ спроведе набавка за мобилни телефони што овозможи големи заштеди преку бесплатните телефонски разговори во мрежата на судската власт, а интернет конекцијата овозможува стабилна заштитена врска за функционирање на компјутерските системи.

Возниот парк со кој располага судската власт опфаќа околу 90 возила. Во 2019 година се изврши набавка на нови возила чија потрошувачка е поекономична, но на трошоците за горива и масла влијае цената по литар гориво.

Согласно член 12 од Законот за плати на судиите став 1 алинеја 2 и Законот за судови член 62 став 2 е регулирано дека судија кој живее во една, а работи во друга општина има право на надоместок на трошоци за превоз во висина на вистинските трошоци за превоз со превозно средство од јавен сообраќај кое овозможува навремено пристигнување и заминување од работа.

Енергетската криза во текот на 2022 година влијаеше на значително зголемување на цените на енергенсите што се одрази крајно негативно на зголемување на трошоците на судовите по сите основи. За редовното подмирување на обврски по овој основ особено беше важно што судовите остваруваат приливи на сметката на сопствени извори 631, при што приоритет во користењето на овие средства беше даден токму на обезбедување средства за плаќање на достасаните фактури во рамките на ставката 421.

Направени трошоци во текот на 2022 година и претходните години по пооделни потставки се прикажани во следната tabela:

ПОТСТАВКА	ОПИС	ТРОШОЦИ 2020	ТРОШОЦИ 2021	ТРОШОЦИ 2022	% УЧЕСТВО
421110	електрична енергија	23.592.691	26.226.095	66.626.227	36,95
421120	Вода	6.951.013	6.092.250	6.811.882	3,78
421130	тубретарина	3.089.462	2.393.732	3.415.709	1,89
421210	централно греенje	9.900.547	9.063.119	16.729.128	9,28
421240	течни горива	14.659.392	13.210.153	29.862.584	16,56
421310	Пошта	28.880.530	29.264.632	32.728.422	18,15
421320	телефон и телефон	4.967.651	4.480.141	5.022.381	2,79
421390	други трошоци за комуникација	4.208.588	4.812.383	7.754.215	4,30
421410	горива и масла	2.114.015	1.694.187	3.509.953	1,95
421440	транспорт на луѓе	5.808.912	5.366.779	7.830.660	4,34
Вкупно		104.172.801	102.603.471	180.291.161	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 421-Комунални услуги, греенje, комуникација и транспорт

Од податоците во табелата евидентно е повеќекратното зголемување на трошоците пред се за електрична енергија, централно греенje и течни горива. Единките корисници ја почитуваа Одлуката на владата за штедење во државните институции, но

и покрај намалените количини на потрошувачка, цените на енергенсите беа зголемени неколку пати. Остварените приходи од судските паушали овозможија судовите да се спрват со тешката состојба без тоа да се одрази негативно на секојдневното работење, а сметките во најголем дел беа плаќани навремено.

9.3.2.2.3. Ставка 423-Систем инвентар, алат и материјали за поправка

	конечен буџет 2022	реализација	% на реализација
630	21.100.443	20.411.997	96,74
631	14.503.459	7.339.840	50,61
вкупно	35.603.902	27.751.837	77,95

Табела: Реализација ставка 423 – Систем инвентар, алат и материјали за поправка

Во услови на засилени напори за решавање на старите предмети, борба со организираниот криминал, двојазичност во работата на судовите и изрекувањето на пресудите, единките корисници на судската власт имаат потреба од редовно, количински доволно и навремено обезбедување со канцелариски материјал, а особено хартија и АОП опрема. Судовите согласно позитивните законски прописи се должни да обезбедат потребен број на примероци на судските одлуки за сите странки во постапката.

потставка	опис	трошоци 2020	трошоци 2021	трошоци 2022	% учест во
423110	канцелариски материјали	7.842.824	7.720.714	12.015.783	42,81
423120	Списанија, весници и др. изданија	451.262	1.305.764	1.322.726	4,71
423210	материјали за АОП	7.258.119	6.077.144	8.973.583	31,97
423310	униформи	361.860	443.182	308.464	1,10
423710	материјали за хигиена	1.902.879	2.012.556	2.644.454	9,42
423720	Материјали за поправки	650.203	581.002	636.369	2,27

423810	ситен инвентар	677.211	838.959	596.313	2,12
423910	Други материјали за специјална намена	388.259	364.890	420.387	1,50
423990	други материјали	974.101	1.289.118	1.149.592	4,10
	Вкупно	20.633.329	20.496.718	28.067.671	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 423 – Ситен инвентар, алат и материјали за поправка

9.3.2.2.4. Ставка 424-Поправки и тековно одржување

	конечен буџет 2022	реализација	% на реализација
603	22.977.848	21.271.444	96,95
631	6.449.744	1.094.796	16,97
вкупно	29.427.592	22.366.240	76,00

Табела: Реализација ставка 424 – Поправки и тековно одржување

Дел од трошоците од оваа ставка отпаѓаат на тековно одржување на судските згради, но поради ограничениот средствата судовите не можат да обезбедат редовно одржување на инсталациите: громобранската инсталација, сервисирање на опрема за ПП заштита, чистење на парните котли и сл.

Во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства и за тековно одржување на АБМС системот, годишната претплата за хостирање на WEB страните на судскиот систем во РСМ, одржување на имплементираниот е-майл систем Lotus Notes кој е значајна компонента во функционирањето на Системот за електронска достава на судски документи, како и за одржување на персоналните компјутери и принтери.

Во 2017 година тековното и превентивно одржување на АКМИС системот за електронска евиденција на судските предмети премина на судската власт, односно УСАИД изврши преотстапување на сопственоста на АКМИС системот на Врховниот суд на РСМ. Согласно Законот за јавни набавки ВСРСМ спроведе постапка за тековно одржување на АКМИС системот, односно значителен дел од средствата се реализираа за оваа намена. Исто така од оваа ставка се обезбедуваат средства за тековно одржување на опремата и софтверот за електронска достава и веб страните на единките корисници на судската власт.

потстака вка	Опис	трошоци 2020	трошоци 2021	трошоци 2022	% учество
424110	поправки и сервисирање на лесни возила	1.030.814	690.813	1.637.531	8,53
424210	одржување на згради	2.930.551	1.332.363	3.075.212	16,02
424420	поправки и одржување на софтверска и хардверска опрема	17.206.366	12.502.187	14.486.298	75,45
Вкупно		21.167.731	14.525.363	19.199.041	100,00

Табела: Трошоци по потстакви од ставка 424 – Поправки и тековно одржување

9.3.2.2.5. Ставка 425- Договорни услуги

	конечен буџет 2022	реализација	% на реализација
603	55.406.594	53.511.988	96,58
631	20.036.757	15.827.623	78,99
	75.443.351	69.339.611	91,91

Табела: Реализација ставка 425 – Договорни услуги

Овој вид на расход во вкупните материјални расходи учествуваше со околу 28,47% во вкупните средства предвидени за оваа категорија. Оваа ставка учествува со најголем процент во неизмирени обврски при што голем процент се обврски постари од 3 години, кои согласно Законот за облигациони односи се сметаат за застарени, но за дел од нив во тек се судски постапки за присилна наплата.

Трошоците кои се опфатени со ставката **425- Договорни услуги** во најголем дел се однесуваат на трошоци за кривичните постапки и прекршочните постапки. Обезбедувањето на потребните средства за овие трошоци е неопходно за нормално и навремено спроведување на судските рочишта и обезбедување фер и навремена правда за странките во процесите.

Во рамките на оваа ставка се обезбедуваат средства за судиите кои немаат свој стан во местото каде работат, согласно Законот за плати на судии, а судската власт не располага со службени станови за оваа намена.

Одговорното користење на објектите, машините, опремата и возилата подразбира заштита од евентуални непредвидени штети, односно осигурување на недвижностите и моторните возила со кои располага судската власт.

Правните услуги се однесуваат за назначените полномошници (бранители по службена должност) во кривичните полнолетни и малолетнички предмети. Податоците покажуваат дека постои тенденција за зголемување на бројот на назначени полномошници во кривичните предмети воопшто, а особено е големо учеството на назначени правни полномошници во малолетничките криминални предмети, согласно Законот за малолетничка правда. Овие трошоци се најизразени кај основните судови со проширена надлежност. Во месец август 2016 година Адвокатската комора донесе нов Адвокатски тарифник со кој цените за адвокатските услуги неколку пати се зголемени, по што износот за оваа намена е значително зголемен.

Изготвените наоди и мислења од страна на Институтот за судска медицина, Бирото за судски вештачења, психијатриски болници и вешти лица со цел утврдување на фактичката состојба од стручен аспект за постапките пред судовите од областа на судската медицина, материјално финансиското вештачење, градежно - архитектонското, сообраќајно - машинските, нормативно правните и стручно административните вештачења се неопходен услов за остварување на судиската функција. Потребните средства за оваа намена бележат тенденција на намалување по стапувањето во сила на Законот за кривична постапка и пренесувањето на доказната постапка во надлежност на обвинителството.

Во рамките на оваа потставка дел од трошоците се за исплата на надоместок на судии поротници. Дополнително, бројот на хигиеничарки кои се во редовен работен однос во единките корисници на судската власт не е доволен, па оттука единките корисници на судската власт овој недостиг го надминуваат со склучување на договори за одржување на хигиената со надворешни фирмии.

потставка	опис	трошоци 2020	трошоци 2021	трошоци 2022	% учество
425130	Изнајмување друг тип на простор	2.190.528	2.470.641	2.205.526	3,36
425310	правни услуги	22.088.518	22.090.263	32.767.765	49,98
425320	судски вештачења	19.096.447	6.475.278	7.242.812	11,05
425990	други договорни услуги	19.004.458	20.875.982	23.339.790	35,61
	Вкупно	62.379.951	51.912.164	65.555.893	100,00

Табела: Трошоци по потставки од ставка 425 – Договорни услуги

9.3.2.2.6. Ставка 426- Други тековни расходи

	конечен буџет 2022	реализација	% на реализација
603/637	2.860.730	2.564.182	89,63
631	3.969.700	1.381.376	34,80
	6.830.430	3.945.558	57,76

Табела: Реализација ставка 426– Други тековни расходи

Ставката 426-Други тековни расходи ги опфати пред се расходите за репрезентација, членарини и др. оперативни расходи. Значителен износ во рамките на оваа ставка се однесуваше за објава на огласи во медиумите и Службен весник на РСМ, за објава на огласи за слободни судиски места и нови вработувања.

9.3.2.3. КАТЕГОРИЈА 46 – СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕРИ

Со предлог буџетското барање за оваа категорија беа предвидени средства во висина од 39.000.000 денари.

Категоријата 46-Субвенции и трансфери ги опфаќа трошоците за:

- Правосилни извршни решенија,
- Трошоците за повреда на правото на судење во разумен рок, а согласно член 36 став 6 од Законот за судови;
- Согласно Законот за извршување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година буџетските корисници исплаќаат средства и по следните основи: отпремнина при пензионирање, парична помош во случај на смрт на вработениот и член на потесното семејство, боледување подолго од 6 месеци и сл.

	конечен буџет 2022	реализација	% на реализација
603/637	44.354.723	40.545.401	91,41
631	31.143.109	24.663.382	79,19
	75.497.832	65.208.783	86,37

Табела: Реализација категорија 46 – Субвенции и трансфери

9.3.2.3.1. Исплата на досудени правични надоместоци заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок

Судскиот буџетски совет при исплатата на паричните надоместоци по правосилните решенија на ВСРСМ на подносителите на барањата што им се досудени заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок, постапува согласно Уставот на РСМ, Законот за судовите, како и според правилата и принципите утврдени со Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи.

Основата на правото на судење во разумен рок е чл.6 и чл.13 од Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи што претставува клучна гаранција за создавање на ефикасен и делотворен правосуден систем во кој се обезбедува правната сигурност врз основа на принципот на владеење на правото и преку заштита, почитување и унапредување на човековите права и основни слободи.

За периодот од 01.01.2022 – 31.12.2022 година се бележи следната состојба:

- Од Буџетот за 2022 година, од ставка 464 извршена е исплата на правични надоместоци по доставените правосилни решенија од ВСРСМ заради утврдена повреда на правото на судење во разумен рок на подносителите на барањата во вкупен износ од 8.232.336 денари.
- СБС изврши пренос на досудените средства од буџетската сметка на депозитната сметка на Судскиот буџетски совет, а поради ненавремено и подолго недоставување на бараните податоци од страна на подносителите на барањата во вкупен износ од 88.134 денари.
- СБС изврши враќање на досудените средства во Буџетот на РСМ поради недоставување на бараните податоци од страна на подносителите на барањата во законски определениот рок (односно во рок од 1 година од денот на преносот на досудените средства на депозитна сметка на Судски буџетски совет) во вкупен износ од 78.500 денари.

Судски буџетски совет особено внимава на почитување на законскиот рок за исплата на овие надоместоци во рок од три месеци од денот на правосилноста на решенијата на ВСРСМ.

Во прилог на Извештајот е содржана Табела со вкупен број на предмети и вкупен износ на досудени и реализирани правични надоместоци од што евидентно е дека од вкупно 111 предмети за повреда на правото за судење во разумен рок: 30 се предмети од управна постапка, 58 од граѓанска постапка и 23 од кривична постапка.

9.3.2.3.2. Исплатени трошоци на постапки по доставени правосилни одлуки на судовите во РСМ

СБС при исплатата на досудени трошоци на постапките по правосилни одлуки на судовите во предмети кои се започнати и се постапува по Законот за прекршоците („Службен весник на РМ“ бр.124/15) и Законот за правда за децата („Службен весник на РМ“ бр.148/13 и „Службен весник на РСМ“ бр.152/19 и 275/19). Овие закони содржат одредби со кои е утврдено трошоците на постапките да паднат на товар на Судскиот буџет.

Од спроведената анализа во врска со исплатата на досудените трошоци на постапките од страна на Судскиот буџет се бележи следната состојба:

- Од ставка 464, извршена е исплата на досудените трошоци на постапките од страна на Судскиот буџет на обвинетите односно нивните бранители во постапките во вкупен износ од **536.115,00** денари.
- Од буџетската сметка Судска власт (637) на ставка 465 – исплата по извршни исправи извршени се средства во вкупен износ од **53.274,00** денари.

СБС се соочува со одредени проблеми при исплата на досудени трошоци на прекршочна постапка, но во помал обем во споредба со претходните години:

- одлуките на судовите воопшто не се доставуваат до Судскиот буџетски совет или се доставуваат многу подоцна откога одлуката ќе стане правосилна и извршна;
- во некои одлуки јасно не е наведен доверителот односно на кого треба да му се исплатат трошоците;
- странките односно нивните полномошници и по наше испратено барање за достава на податоци не доставуваат сметка на која треба да им одобриме средства, туку спроведуваат присилно извршување врз средствата на Судскиот буџет.

Поради наведеното се случува Судскиот буџет да биде предмет на присилно извршување, при што се прават големи дополнителни трошоци на товар на истиот.

9.3.2.3. Одобрени средства на единките корисници од судската власт за исплата на утврдени права на надоместоци од работен однос (парична помош, непрекинати боледувања подолги од шест месеци и отпремнини)

Судски буџетски совет во рамките на своите редовни, тековни активности коишто ги спроведува согласно законските надлежности, редовно постапува и одлучува по доставените барања на единките корисници од судската власт за исплата на утврдени права на надоместоци од работен однос кон вработените од Судската

власт согласно Законот за извршување на Буџетот на РСМ за 2022 година ("Сл. Весник на РСМ" бр.287/21).

На годишно ниво, донесени се решенија на име надоместоци од работен однос (парична помош, непрекинати боледувања подолги од шест месеци и отпремнини) во вкупен износ од **15.229.063,00** денари по **328** доставени барања од единките корисници на судската власт, и тоа:

Табела бр.1: Исплатата на средства за права од работен однос на ниво на Судска власт, програма 20

	Законски основ Закон за извршување на Буџетот на РСМ за 2022 година (ЗИБ)	Вкупно реализирани права по поднесени барања на судовите	вкупно одобрени средства
1.	Парична помош – чл.20 ст.1 и ст.2 од ЗИБ	163	5.352.630,00
2.	Непрекинати боледувања подолги од шест месеци-чл.16 од ЗИБ, заедно со данок на личен доход-чл.14 од Законот за данок на личен доход	15	539.774,00
3.	Отпремнини-чл.19 од ЗИБ	147	9.174.578,00
Вкупно		325	15.066.982,00

Табела бр.2: Исплатата на средства за права од работен однос на ниво на Судска власт, програма 30

	Законски основ Закон за извршување на Буџетот на РСМ за 2022 година (ЗИБ)	Вкупно реализирани права по поднесени барања на Академија за судии и јавни обвинители	вкупно одобрени средства
1.	Парична помош – чл.20 ст.1 и ст.2 од ЗИБ	1	31.869,00
2.	Непрекинати боледувања подолги од шест месеци-чл.16 од ЗИБ, заедно со данок на личен доход-чл.14 од Законот за данок на личен доход	/	/
3.	Отпремнини-чл.19 од ЗИБ	/	/
Вкупно		1	31.869,00

	Законски основ Закон за извршување на	Вкупно реализирани	Вкупно одобрени	Вкупно одобрени и
--	--	-------------------------------	----------------------------	------------------------------

	Буџетот на РСМ за 2022 година (ЗИБ)	права по поднесени барања на Основен суд Куманово	дополнителни финансиски средства на сметка 631	финансиски средства за исплата на сметка 603	исплатени финансиски средства на ОС Куманово
3.	Отпремнини-чл.19 од ЗИБ	2	12.828,00	117.384,00	130.212,00

Табела бр.3: Исплата на средства за права од работен однос на Основен суд Куманово- сметка 631 и сметка 603 за 2022 година

9.3.2.3.4. Исплата на парични средства по присилен пат

Во рамките на ставката 465-Правосилни и извршни решенија од сметките на единките корисници по основ на извршни решенија се исплатени средства во износ од 16.172.258 ден. Во текот на годината по извршно решение за солидарен должник најпрво беше реализирано извршно решение за Основен кривичен суд Скопје во вкупен износ од 5.256.226 денари, а потоа истото решение беше реализирано од буџетот на Основен граѓански суд Скопје во вкупен износ од 5.226.909 денари, кои во жалбена постапка си ги повратија средствата, но истите беа уплатени на сметката на Буџетот на РСМ. И покрај тоа, во Извештајот се прикажува како реализација од ставка 465 од Буџетот на судската власт. Останатиот дел од извршувањата се однесуваат на присилна наплата на долгови на судовите кон доверителите, а дел се однесуваат на обврски по извршни пресуди од судиите за исплата на додатоци за период од 2016-2018 година и припадниците на судската полиција за исплата на надоместок за работа за време на неделен одмор, работа во турнус и работа за време на празник. Неусогласеноста на Законот за судска служба, Законот за работни односи и Колективните договори предвидуваат различни права по ист правен основ од работен однос и тоа предизвика бројни тужби на вработените во судската власт.

9.3.2.4. КАТЕГОРИЈА 48 – КАПИТАЛНИ РАСХОДИ

За категорија 48 - капитални расходи за Програма 20-судска администрација, со Буџетот на РСМ за 2022 година беа одобрени **243.000.000** денари, кои беа распределени со Годишната програма за капитални расходи од Буџет Судска власт бр. 01-155/12 од 07.02.2022 година со следната структура по буџетски ставки:

Програма 20-Судска администрација: **243.000.000** денари

- 480 – купување на опрема и машини 169.000.000 денари
 - Сметка 603/637 110.000.000 денари
 - Сметка 631 59.000.000 денари

- 481 – градежни објекти.....61.000.000 денари
 - Сметка 603/63736.000.000 денари
 - Сметка 63125.000.000 денари
- 485 – вложувања и нефинансиски средства.....13.000.000 денари
 - Сметка 603/637.....13.000.000 денари

Во полугодишниот период, по барање од Судскиот буџетски совет, од Министерството за финансии, за капиталните расходи беа одобрени пренамена бр. 08-4/68-2 од 24.02.2022 г, со која беа намалени средствата на ставка 480/631 од 59.000.000 на 47.200.000 денари и на ставка 481/631 од 25.000.000 на 20.000.000 денари, а заради обезбедување на средства за зголемени трошоци за енергенси и за канцелариски материјал, како и пренамена бр. 08-4/116-2 од 25.03.2022 г, со која беа зголемени средствата на ставка 480/603 од 110.000.000 на 114.800.000 денари, а заради обезбедување на дополнителни средства за набавка на сервери и друга ИКТ опрема за непречено функционирање на АКМИС системот.

Годишната програма претрпе три измени бр. 01-370/8 од 14.03.2022г., бр. 01-948/20 од 26.07.2022г. и бр.01-1167/13 од 30.09.2022г. Во врска со Програмата, СБС усвои и Информација бр. 02-765/2 од 15.06.2022 г. за обезбедување на дополнителни средства за групната јавна набавка на информатичка опрема за судовите и за ССРСМ за процесот на дигитализација. Со Одобрение за прераспределба од МФ бр. 08-4/269-1 и 08-4/268-1 од 16.08.2022 г. од ставката 481/603 се прераспределени 7.200.000 денари на ставката 421, заради обезбедување средства за комунални услуги и други потреби за единките корисници. Во врска со ова одобрение донесена е Измената на Годишната програма бр.01-1167/13 од 30.09.2022 година, со која, освен тоа, за сметка на заштедените средства заради помала пресметана стапка на ДДВ при набавката на серверите, беше извршена промена на приходната сметка за дел од набавената информатичка опрема, односно за некои судови наместо првично обезбедените средства од сметката 631 сопствени приходи, беа обезбедени средства од буџетската сметка. До крајот на годината од МФ беше донесено уште едно Одобрение за прераспределба бр. 08-4/530-1 од 21.11.2022г. и две Одлуки за прераспределба на средства помеѓу буџетските корисници на централната власт и помеѓу фондовите бр.08-4477/1 од 01.11.2022г. и бр.08-5261/1 од 16.12.2022г. донесени од Собранието на РСМ, по што конечната распределба беше планирана со следната структура по ставки и потставки на буџетската сметка и на сметката сопствени приходи:

Програма 20-Судска администрација: 160.560.806 денари

- 480 – купување на опрема и машини117.169.860 денари

- Сметка 603/637 110.169.860 денари
- Сметка 631..... 7.000.000 денари
- 481 – градежни објекти.....31.390.946 денари
 - Сметка 603/637 28.800.000 денари
 - Сметка 631..... 2.590.946 денари
- 485 – вложувања и нефинансиски средства.....12.000.000 денари
 - Сметка 603/637..... 12.000.000 денари

Приоритетните капитални расходи од Буџетот судска власт реализирани во текот на 2022 година се однесуваат на следните инвестициони активности:

- набавка на нови сервери и друга ИТ опрема за сите судови и Судски совет на РСМ, за непречено функционирање на АКМИС системот со сите надградби, во износ од 86.065.760 денари што се спроведе како групна јавна набавка од страна на Врховниот суд на РСМ, почната во 2021 година. Како пренесена обрска за 2023 година, поради недовршени активности или нереализирани плаќања, останаа 5.831.615 денари;
- набавка на информатичка опрема во рамките на националниот процес за дигитализација на правосудството во износ од 18.731.843 денари. За опремување на судовите се набавени 308 компјутери, 207 принтери, 5 мрежни принтери и 64 скенери и за Судскиот совет 7 компјутери и 7 принтери. Постапката се спроведе како групна јавна набавка од страна на Судскиот совет на РСМ, а поради нереализирано плаќање како пренесена обрска за 2023 година останаа 244.440 денари;
- UPS уред за IT центарот во Врховниот суд на Република Северна Македонија во износ од 1.399.951 денар;
- довршување на реновирањето и адаптацијата на зградата во која што се пресели Управниот суд во јули 2022 година, за што беа инвестиирани 23.084.822 денари. Јавната набавка беше почната во 2021г., кога беа реализирани 31.761.121 денар, така што за реновирање на новите простории на Управниот суд се реализирани вкупно 54.845.943 денари ;
- адаптација/опремување на судница за дигитализација – износ од 599.440/72.393 денари соодветно за ОС Кавадарци и ОС Струмица – (координација со активностите на Мисијата на ОБСЕ во врска со опремување на пет пилот судови како дел од националниот процес за дигитализација на

правосудството). Активностите во ОС Штип за коишто беа обезбедени 700.000 денари не се реализирани;

- набавка и инсталација на лифт во ОС Тетово, за што се реализирани 1.834.664 денари и останаа за реализација во 2023 година 114.600 денари;
- 10.622.501 денар за компјутерски софтвер, од кои три набавки спроведе Врховниот суд на РСМ: 4.899.360 денари за годишна софтвер претплата за FirewallCheck Point во судовите во РСМ, 4.099.865 денари за функционирање на хардверот и софтверот на АКМИС системот и опремата за водење на казнената евиденција; 453.366 денари за годишна софтвер претплата и тековно одржување на софтвер за евиденција на настани со корелирање на логови од ИКТ уреди сместени во ВСРСМ, и 1.169.910 денари за Судскиот совет за софтверски решенија за оценување на судии;
- 1.049.964 денари за годишна софтвер претплата, постгаранциско и тековно одржување на централизиран хардвер и системски софтвер за централизиран backup/restore на базата на податоци на судовите во РСМ.

Реализацијата на одобрените средства согласно конечната распределба за Годишната програма на буџетската сметка и на сметката сопствени приходи по ставки со состојба од 31.12.2022 година е претставена во долната табела:

Ставка/ категорија	Годишна програма за капитални расходи Буџет 2022		Измена на Годишна програма за капитални расходи, Одобренија МФ, Ребаланс	
480	169.000.000		117.169.860	
	603	631	603	631
	110.000.000	59.000.000	110.169.860	7.000.000
	<u>реализација - 31.12.2022</u>		107.302.541	3.236.621
	<u>% реализација - 31.12.2022</u>		97,4	46,2
481	61.000.000		31.390.946	
	603	631	603	631
	36.000.000	25.000.000	28.800.000	2.590.946
	<u>реализација - 31.12.2022</u>		26.834.233	490.946
	<u>% реализација - 31.12.2022</u>		93,1	18,9
485	13.000.000		12.000.000	

	603	631	603	631
	13.000.000	/	12.000.000	/
	реализација - 31.12.2022		10.622.501	/
	% реализација - 31.12.2022		88,5	/
48	243.000.000		160.560.806	
	реализација - 31.12.2022		148.486.842	
	% реализација - 31.12.2022		92,5	

Табела:Реализација на категорија 48-капитални расходи за Програма 20 до 31.12.2022 година

10. ПРОГРАМА 30-АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

10.1. РАБОТА НА АКАДЕМИЈАТА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ ВО 2021 ГОДИНА

Академијата за судии и јавни обвинители "Павел Шатев", е институција која има значајна улога во однос на обуката и усовршувањето на постојните знаења и вештини на судиите и јавните обвинители.

Во 2022 година постигната е целосна реализација на практичната обука согласно Програмата за почетна обука - Практична настава со која беа опфатени слушателите на седмата генерација. Практичната обука која слушателите почнаа да ја посетуваат во Септември 2021 година и истата, согласно програмата за практична обука заврши во Ноември 2022 година. И за оваа генерација, менторството се одвиваше по регионален принцип согласно регионалното потекло на слушателите. На крајот на 2022 година беше реализиран писмениот и усниот дел од завршниот испит за седмата генерација.

Најголемиот предизвик со кој се соочи Академијата во тековната 2022 година беше приемот на осмата и најбројната генерација слушатели која Академијата ја имала од своето основање до денес. Осмата генерација на слушатели во почетна обука ја сочинуваат вкупно 97 слушатели.

Реализацијата на програмата за континураната едукација на судиите и јавните обвинители е најопсежниот сегмент од работењето на Академијата, ако се има предвид големиот број на странски партнери и поддржувачи на Академијата низ чии проекти се остваруваат најголемиот дел од активностите поврзани со унапредувањето на вештините и знаењата на правните практичари во однос на европската легислатива, меѓународните стандарди, но исто така, голем е бројот и на домашните институции и невладиниот сектор со кои Академијата работи на реализација на активности со кои ќе се пресретнат потребите на судиите и јавните обвинители.

Во периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година во организација на Академијата реализирани се вкупно 227 обуки со учество на 5574 учесници, од кои 1441 учесници се судии, 651 јавни обвинители, 2529 стручни соработници, 80 судии поротници, 408

слушатели на почетна обука и 465 други учесници вработени во министерствата или други домашни институции, организации, невладин сектор, поканети од страна на Академијата, а кои работат на области поврзани со содржината на обуката.

Во согласност со својата основна дејност, во чии рамки влегуваат и обуки наменети за судските и за јавнообвинителските службеници, за стручната служба во судовите и обвинителствата, за раководните службеници и стручно административните работници, во Академијата, во периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година, реализирани се вкупно 21 обука за судските и за јавнообвинителските службеници, со учество на вкупно 1014 учесници, од коишто 946 се судски службеници, 43 се јавнообвинителски службеници, 18 судии, 10 полициски службеници и 7 други.

10.2. РЕАЛИЗАЦИЈА НА БУЏЕТОТ НА АКАДЕМИЈАТА ЗА 2022 ГОДИНА

За 2022 година на Академијата првично ѝ беше одобрен буџет во висина од 131.793.000 денари.

Реализацијата на конечниот буџет за 2022 година за Академијата за судии и јавни обвинители изнесува 99,15% и тоа:

	Конечен буџет 2022	Реализација	%Реализација /Конечен буџет 2022
40	78.953.000	78.763.533	99,76
42	25.030.000	24.436.164	97,63
46	510.000	401.547	78,73
48	350.000	350.000	100
Вкупно	104.843.000	103.951.244	99,15

Табела: Реализација на Буџет за Програма 30 сметка 603/637 по категории

КАТЕГОРИЈА 40-ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

Категоријата 40-Плати и надоместоци ги опфаќа платите на директорот на Академијата, вработените во Академијата и кандидатите за судии и јавни обвинители кој посетуваат почетна обука. Реализацијата на буџетот на оваа категорија изнесува 99,76%.

КАТЕГОРИЈА 42- СТОКИ И УСЛУГИ

Ставка 420 Патни и дневни трошоци – вкупен износ од 1.099.954,00 денари Поради ефикасно организирање на повеќедневни обуки и семинари, од оваа ставка се обезбедуваат средства за хотелско сместување за учесниците, предавачите и менторите од другите Апелациони подрачја.

Со цел да се унапреди меѓународната соработка на Академијата во рамките на оваа ставка се обезбедени средства за реализација меѓународните студиски посети на странски институции, реализација на учество на конференции и работни состаноци, при што трошоците кои не се покриени од странскиот проект, истите се надоместуваат од буџетските средства на Академијата.

Ставка 421 Комунални услуги - вкупен износ 3.329.302 денари

Оваа ставка ги покрива основните трошоци за комуналните услуги, телефонските услуги, средства за гориво, транспорт. Со оглед на тоа дека активностите за реализације на овие обуки се извршуваат по апелациони подрачја во регионалните центри Битола, Штип и Гостивар, со цел за целосно извршување на предвидените активности, од поголем обем се трошоците за гориво, трошоците за превоз на учесниците и предавачите и сл. Поради обемот на работа и активностите во Академијата, континуирано се спроведува јавна набавка на услуга за патнички транспорт на луѓе.

Ставка 423 Стапен инвентар, алат и др. материјали за поправки – вкупен износ од 1.500.000 денари

Средствата од оваа ставка беа наменети за набавка на канцелариски материјал, нова стручна литература, компјутерски репроматеријал, средства за хигиена, прехранбени продукти, резервни делови и други материјали.

Ставка 424 Поправки и тековно одржување –износ од 277.529 денари

Опремата и просторот на Академијата датираат од 2005 та година поради што постои потреба од континуирано надградување и одржување не само на објектот, одржување на две патнички моторни возила, потоа на опремата за видео надзор, опремата за симултан превод, системот за греење и ладење и друго, опремата која ја користат вработените во својата секојдневна работа, со цел истата беспрекорно да функционира.

Ставка 425 Договорни услуги – вкупен износ од 17.240.344 денари

Средствата од оваа категорија беа наменети за исплата на надоместок на предавачите кои предаваат во Академијата во рамките на почетната и континуираната обука како и на менторите и координаторите, експертите кои учествуваат во подготвување на прашањата и материјалите кои се составен дел од приемниот и завршниот испит, членови на комисија за приемен испит, членови на управен одбор, членови на програмски совет, за изнајмување опрема и соодветен простор како и преведувачи за писмен и симултан превод.

Ставка 426 Други тековни расходи - вкупен износ 989.035,00 денари

Поради специфичноста на дејноста која што се извршува во Академијата, обемот и видот на активности и трошоци кои настануваат во редовното работење, а кои што не би можеле да се покријат од другите предвидени ставки, се користат средствата кои се распределени на оваа ставка. Овде се вклучени средства со кои се надоместуваат трошоците во почетна и континуирана обука.

Ставка 464 Разни трансфери - вкупен износ 401.547,00 денари

КАТЕГОРИЈА 48-КАПИТАЛНИ РАСХОДИ - вкупен износ 350.000 денари

Буџетот на ставката 480- Купување на опрема и машини е искористен за набавка на компјутерска опрема за потребите на Академијата.

СМЕТКА 785 – СМЕТКА НА ДОНАТОРСКИ СРЕДСТВА

Академијата за судии и јавни обвинители во 2022 година реализираше дел од повеќегодишниот проект со Совет на Европа. Во врска со настаните кои беа организирани во рамките на овој проект дел од превземените обврски беа на време исплатени на добавувачите. Во 2022 од Совет на Европа-Институти за обука на правосудството за квалитет и одржливост има добиено средства- донација за набавка на софтвер за електронска библиотека. Дел од вкупната обврска за оваа набавка е платена во 2022 година. Остатокот од обврската ќе биде исплатена во 2023 година.

СМЕТКА 787 – СМЕТКА НА СОПСТВЕНИ ПРИХОДИ

Академијата за судии и јавни обвинители во текот на 2022 година, по основ на сопствени приходи нема остварено прилив, не искористените средства од оваа сметка се пренесуваат во 2023 година.

11. РЕАЛИЗАЦИЈА НА СОПСТВЕНИТЕ ПРИХОДИ НА СУДОВИТЕ ЗА 2022 ГОДИНА

Покрај средствата одобрени од Буџетот на РСМ, со судскиот буџет се планира, усвојува и реализира буџет на сопствени приходи, кои судовите ги остваруваат по различни основи и тоа:

- Приходи остварени од други неданочни приходи
- Приходи од осигурување на имот
- Приходи од депозити, закупнини, судски паушали и сл.

Конечниот буџет на сопствени приходи за 2022 година изнесуваше 147.431.000 денари, а неговата распределба и реализација по ставки е претставена на графикот.

	Конечен буџет 2022	Реализација	%Реализација/ Конечен буџет 2022
420	300.000	177.590	59,20
421	61.437.285	51.329.941	83,55
423	14.503.459	7.339.840	50,61
424	6.449.744	1.094.796	16,97
425	20.036.757	15.827.623	78,99
426	3.969.700	1.381.376	34,80
Вкупно	106.696.945	77.151.166	72,31
464	24.443.105	17.963.378	73,49
465	6.700.004	6.700.004	100,00
Вкупно	31.143.109	24.663.382	79,19
480	7.000.000	3.236.621	46,24

481	2.590.946	490.946	18,95
Вкупно	9.590.946	3.727.567	38,87
Вкупно 20	147.431.000	105.542.115	71,59

12. ЗАКЛУЧОЦИ

- Предлог буџетското барање на судската власт за 2022 година изнесуваше 3.362.500 денари, вклучувајќи ги средствата наменети за финансирање на работењето на програма 20-Судска администрација и средствата наменети за програма 30-Академија за судии и јавни обвинители. Конечниот одобрен буџет изнесуваше 2.342.272.000 денари, што влијае единствите корисници на судската власт да не се во можност да постапат по одредени обврски кои се законски дефинирани:
 - замена на компјутерската опрема во рок, согласно амортизираноста на опремата која е стара и дотраена и не соодветствува на потребите на судската власт;
 - надградба на софтверските програми од средства на судскиот буџет или воведување нови софтверски решенија;
 - дејствија кои треба да се превземат за заштита на личните податоци согласно Законот за заштита на лични податоци;
 - обезбедување средства за набавка на опрема и оружје на судската полиција;
 - редовно и навремено реновирање и одржување на судските згради;
 - редовно тековно одржување на различните системи на инсталации и други постројки во судските згради;
 - воведување на системи за управување со квалитет во работењето на единствите корисници (освен во Судски совет на РСМ, Врховен суд на РСМ, четирите апелациони судови и Академијата за судии и јавни обвинители) и др.

Примената на Законот за судски буџет од аспект на определување на судскиот буџет како процент од БДП ќе овозможи независност и самостојност на судската власт во остварувањето на своите законски надлежности и ќе се обезбедат средства за спроведување на законските обврски.

- Процентот на реализација на судскиот буџет изнесува 96,98 %, со што е постигната една од целите на СБС за остварување на висок процент на реализација на буџетот.

3. Во текот на годината, имајќи ја во предвид состојбата со буџетот на единките корисници и нивните приоритети, извршени се бројни пренамени на намената на средствата заради поефикасна реализација на буџетот.
4. Судовите остваруваат сопствени приходи од наплата на судски паушал со што обезбедија дополнителни средства за тековното работење.
5. АБМС системот овозможува секојдневно следење на реализацијата на буџетите на судските единки, а добиените податоци овозможуваат да се постигне и висок степен на реализација на вкупниот буџет на судската власт. Судскиот буџетски совет, давајќи конкретни насоки на менаџментот на судовите настојуваше ефикасно да се искористуваат расположливите средства. Најголем дел од обврските во текот на 2022 година се реализираа, но на крајот на годината дел од поднесените налози за реализација во трезорот при Министерството за финансии не беа реализирани, па истите беа пренесени како обврска за наредната 2023 година. Исто така како обврска што се пренесе во 2023 година се обврските за комунални кои за месец декември стигнуваат во месец јануари, но се евидентираат како обврски за 2022 година.

6. Човечките ресурси се најважниот ресурс во судството, а за 2022 година треба да се нагласи :

Во периодот од 01.01.2022 до 31.12.2022 година во судската власт вкупно се реализирани 308 вработувања по разни основи и тоа: 119 извршители се вработија по објавен оглас на неопределено време (по добиена согласност или обнова на согласност од Министерството за финансии согласно Годишен план за вработување за 2022 година или Годишен план за вработување за 2021 година), потоа 177 извршители се вработија по објавени огласи за вработување на определено време и 12 извршители се превземени од државни органи и институции надвор од судската власт. Во периодот од 01.01.2022 до 31.12.2022 година во судската власт се реализираа и 127 унапредувања по објавени интерни огласи (по добиена согласност или обнова на согласност од Министерството за финансии согласно Годишен план за вработување за 2022 година или Годишен план за вработување за 2021 година).

- Унапредувања на вработени во повеќе судови, што имаше позитивно влијание кај вработените кои добија унапредување. Унапредувањето има за цел да ги мотивира и останатите вработени преку постигнување позитивни резултати во работењето во наредниот период да бидат унапредени на повисоки звања. Бројот на вработени лица во категоријата раководни

службеници е зголемен во однос на претходните години како резултат на унапредување на вработените и се очекува тоа да влијае позитивно на менаџирањето на судовите, а пополнувањето на слободните работни места во постапка со интересен оглас треба да продолжи и во иднина.

- Бројот на вработени на определено време е релативно висок, а овој начин на пополнување на слободните работни места само го ублажува, но не го решава целосно проблемот со пополнување на работните места. Секоја година се спроведуваат постапки кои траат по неколку месеци, а тоа негативно влијае на процесот на работа.
 - Судовите не се еднакво екипирани, некои судови имаат поголем, а некои помал број вработени како во однос на просечниот број на вработени на ниво на судска власт и во однос на потребниот број вработени по работни места, и покрај заложбата на СБС за создавање на приближно исти услови за работа на судовите;
 - Во АС Битола, АС Гостивар, ОС Гевгелија и ОС Кичево не се пополнети работните места судски администратор, со што е отежнато раководењето и работењето на овие судови.
 - Секторот за ревизија не располага со доволен и соодветен број вработени согласно бројот на единки корисници во судската власт, во судската власт нема доволно вработени лица за односи со јавноста, Центарот за информатика во Судскиот совет на РСМ не е екипiran и сл.
 - Систематизациите на судовите се предимензионирани во однос на бројот на предвидени работни позиции и бројот на извршители и има потреба од нивно ревидирање со изготвување на нови систематизации на работни места што ќе одговараат на реалниот обем на работа на секој суд;
7. Системските слабости на законите од областа на работните односи предизвикуваат бројни проблеми во начинот на пресметката на платите на вработените во судската служба како и на вработените согласно Законот за работни односи;
8. Структурата на судскиот буџет покажува релативно високо учество на категоријата 40- плати и надомесоци од плати (околу 75 %);
9. Опремата за аудио и аудиовидео снимање во судовите е дотраена;
10. Софтверските програми кои се воведени во судскиот систем АКМИС и АБМС се постари од 10 години и потребни се финансиски средства за нивна надградба, односно замена, согласно стручни анализи и проценки, за да не се доведе во прашање функционирањето на системите.

11. Дел од зградите во кои се сместени судските институции се стари, а посебно е алармантна состојбата со фасадата на Врховниот суд на РСМ, фасадата и зградата на Основниот граѓански суд Скопје, зградата на Апелациониот суд Скопје, судовите со основна надлежност и сл. Судовите располагаат со голем број на предмети во работа и архивирани предмети кои согласно Законот за архивски материјал треба да се чуваат определен период, а просторните услови не обезбедуваат во сите судови соодветен архивски простор.

ПРЕПОРАКИ:

1. Судскиот буџетски совет ќе земе активно учество во подготовката и реализацијата на Стратегијата за реформа на правосудниот сектор 2023-2027 година и ќе се залага за целосна финансиска независност и самостојност преку измена на Законот за судски буџет. Судската власт бара во Стратегијата за правосудниот сектор 2023-2027 година да се предвиди Измена на Законот за судски буџет со која ќе се обезбеди:

- Влегување во примена на законската одредба за определување на Судскиот буџет во висина од 0,8 % од БДП, и тоа уште во процесот на буџетирање при усогласување на максималниот износ на одобрени средства – расходните лимити, односно пред изготвувањето на Предлог буџетот на судската власт, по што ќе следи законската постапка на донесување на буџетот. Претходните години утврдениот лимит од страна на МФ е во износ од околу 0,3 % од БДП, што е многу понизок процент од законски предвидениот минимум од 0,5 % од БДП;

- Пренамена на средства од буџетот на судската власт во текот на годината да се врши само со известување на Судскиот буџетски совет до Министерството за финансии, со што ќе се постигне целосна самостојност во располагањето со средствата. Со постоечкиот закон Судски буџетски совет донесува одлука за пренамена на средства согласно потребите и ја доставува до МФ, кое конечно одлучува дали пренамената ќе биде одобрена. Со ваквата

постапка се губи многу време, а дополнително се јавува проблем доколку МФ не го одобри барањето за пренамена на средства;

- Судскиот буџетски совет да дава согласност на Планот за вработување во судската власт, а до Министерството за финансии планот да се доставува само на запознавање. Постапката за нови вработувања и унапредување на вработените во судската власт да се врши целосно во надлежност на Судскиот буџетски совет. Сегашната законска регулатива упатува на обезбедување согласност за Планот за вработување од Министерството за финансии, како и добивање согласност за обезбедени финансиски средства за секое поединечно вработување, односно унапредување во судската власт. Ваквото законско решение значи целосна зависност на судската од извршната власт во процесот на обезбедување на потребните човечки ресурси во судството, губење на време, доцнење со реализација на планот и сл.;

- Судски буџетски совет да е надлежен за определување на вредноста на коефициентот за членовите на ССРСМ и за судиите и определување на вредноста на бодот за останатите вработени во судската власт;

- Дефинирање на контролни механизми за трошењето на одобрените средства, за определувањето на вредноста на коефициентот, односно бодот за пресметка на плати, како и контролни механизми во постапката на донесување и одобрувањето на Планот за вработување.

2. Буџетот на судската власт треба да претрпи промена во насока на зголемување на учеството на капиталните расходи, при што значително учество мора да има навремената замена, односно набавка на компјутерска и друга опрема и воведувањето на нови софтверските решенија, како и одржувањето и надградбата на постојните софтверски решенија;
3. Унапредување на статусот на членовите на Судски совет и судиите заради обезбедување на соодветен општествен статус; како и унапредување на материјалниот статус на вработените во судската власт;

4. Потребно е воведување на нови или надградба на софтверските решенија за АКМИС и АБМС системите, кои се застарени. Обезбедувањето на донации за овие активности ќе биде од големо значење. Процесот на дигитализација на судството е исто така еден од приоритетите на судската власт, за што судската власт треба да обезбеди ресурси од својот буџет и од донации;
5. Обезбедување соодветни просторни услови за Академија за судии и јавни обвинители и за Вишиот управен суд;
6. Изработка на проекти за капитално инвестирање во судовите согласно проектирани средства за капитални инвестиции за наредните фискални години;
7. Обезбедување доволно средства за реновирање и реконструкција на зградите и системите во Врховниот суд на РСМ, Апелациониот суд Скопје, Основниот граѓански суд Скопје и судовите со основна надлежност и сл. Судовите располагаат со голем број на предмети во работа и архивирани предмети кои согласно Законот за архивски материјал треба да се чуваат определен период, а просторните услови не обезбедуваат соодветен архивски простор во сите судови. Исто така потребно е следење на современите текови за воведување на алтернативни, обновливи извори на енергија и нивна имплементација во судовите заради постигнување на повисока енергетска ефикасност;
8. Унапредување на транспарентноста на судската власт преку подобрен дизајн на судскиот веб портал и унапредување на начинот на комуникација на судовите со јавноста.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА
СУДСКИ БУЏЕТСКИ СОВЕТ**

Сашко Георгиев